

Škola Jaroslava Ježka

Školní vzdělávací program pro školská zařízení

družina, školní klub, internát

*„Správně vidíme jen srdcem, proto i bez zraku
zažíváme radost.“*

Školní vzdělávací program byl vydán ředitelem školy (§3, odst.3 zák.č.561/2004 Sb. v platném znění - školský zákon) pod č.j.: 296/08 s účinností od **1.9.2007**.

Školní vzdělávací program byl projednán Školskou radou Školy Jaroslava Ježka dne **7. června 2007** (dle § 168, odst.1 písm. a) zák. 561/2004 Sb. v platném znění - školský zákon).

Mgr. Jan Hájek
ředitel školy

OBSAH

1. Identifikační údaje.....	4
2. Charakteristika školských zařízení.....	5
3. Podmínky vzdělávání.....	7
3.1. Materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky.....	7
3.2. Psychosociální podmínky	8
3.3. Personální a pedagogické podmínky	9
3.4. Spolupráce s rodiči:	10
3.5. Organizace vzdělávání	10
4. Cíle vzdělávání školských zařízení školy pro žáky se zrakovým postižením	13
5. Cílové kompetence žáka.....	14
6. Rizika, která ohrožují kvalitu výchovného působení	15
7. Činnosti ve školských zařízeních.....	16
8. Vzdělávací program školských zařízení Školy Jaroslava Ježka, Loretánská 19, Praha 1.....	18
Aktivity společné pro celé období	18
9. Průběžné činnosti	21
O tématickém celku „ Člověk a jeho svět“	21
I. Těšíme se do školy (září, říjen).....	22
II. Přijel Martin na bílém koni (listopad, prosinec, leden).....	23
III. Na svatého Matěje, když se slunce zasměje (únor, březen, část dubna).....	24
IV. Všechno voní a kvete (část dubna, květen, červen)	25
10. Tabulka ověřování základních dovedností a znalostí v oblasti sebeobsluhy	27
11. Tématické vycházky.....	31
Náměty na vycházky (zejména v okolí školy)	31
12. Náměty didaktických her.....	33
12.1. Pohybové hry	33
12.2. Slovní a jiné „nepohybové“ hry	41
13. Vnitřní řady školských zařízení	44
13.1. Všeobecné bezpečnostní pokyny pro zaměstnance a žáky Školy Jaroslava Ježka	44
13.2. Vnitřní řád školní družiny	46
13.3. Vnitřní řád školního klubu	51
13.4. Vnitřní řád internátu.....	56
13.5. Režim dne	61
14. Evaluace školního vzdělávacího programu	62
Evaluace prováděná nadřízenými	63
15. Tabulka „Kompetence žáka“	64
16. Tabulka „Průběžné činnosti“	66
Ve školním roce 20...../20.....	66
I. Těšíme se do školy (září, říjen).....	66
II. Přijel Martin na bílém koni (listopad, prosinec, leden).....	67
III. Na svatého Matěje, když se slunce zasměje (únor, březen, část dubna).....	70
IV. Všechno voní a kvete (část dubna, květen, červen)	70
Dotazník autoevaluace vychovatele.....	72
Dotazník pro učitele a vychovatele	79

1. Identifikační údaje

Organizace vykonávající činnost školských zařízení:

Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola a praktická škola pro zrakově postižené

Praha 1, Loretánská 19 a 17, PSČ 118 00 IČO: 48134546, telefon: 220 51 52 64-5

Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené, telefon: 220 51 44 81

fax: 220 51 51 24

e-mail: info@skolajj.cz

www.skolajj.cz

Zřizovatel školy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ředitel školy: Mgr. Jan Hájek

Školská zařízení pro zrakově postižené žáky:

Školní družina, IZO: 110 011 180

Školní klub, IZO: 150 008 988

Internát, IZO: 110 011 171

Program vytvořili:

Jiřina Sýkorová, Mgr. Ondřej Hynek DiS., Mgr. Tereza Krobová,
Mgr. Marie Kulhavá, Mgr. Martina Šípová

Škola Jaroslava Ježka je fakultní školou Pedagogické fakulty UK

Na titulní straně dokumentu je použito úryvku citátu Antoine de Saint-Exupéryho.

2. Charakteristika školských zařízení

Škola Jaroslava Ježka (dále ŠJJ) má dlouholetou tradici, byla založena již v roce 1807 pod názvem „Soukromý ústav pro slepé děti a na oči choré“ v Loretánské ulici č. p. 178, č. or. 11. V r. 1837 byl pro její potřeby zakoupen Vrbovský palác č.p. 104 a v roce 1887 dům č. p. 103. Od r. 1879 se o děti staraly sestry řádu Milosrdných sester svatého Karla Boromejského, který patřil pod Strahovské opatství. V roce 1948 převzal školu stát, nově byla otevřena mateřská škola a ve škole začali učit kvalifikovaní učitelé.

V současné době školská zařízení (dále ŠZ) zajišťují pro žáky s postižením zraku všestrannou péči a výuku speciálních dovedností, jejichž zvládnutí zvýší jejich samostatnost a soběstačnost a výrazně jim usnadní jejich budoucí život. Všechna ŠZ akceptují individualitu každého postiženého žáka a snaží se ho dále všestranně rozvíjet.

Do ŠZ jsou přijímáni žáci s různými stupni zrakového postižení (slabozrací, s těžce slabým zrakem, nevidomí) a žáci s kombinovaným postižením (tělesným, smyslovým, mentálním) ve věku od 6 let. Schopnosti žáků se zrakovým postižením se různí dle jejich zrakové vady či typu kombinace postižení. Žáci se zrakovým postižením zpravidla dosahují některých dovedností a schopností později. Jejich výchova má proto individuální charakter a žáci dosahují stanovených cílů a kompetencí výrazně odlišným tempem a s odlišnou úspěšností. Proto je vždy nutný individuální přístup ke každému žákovi. Důležitými aspekty ve výchově zrakově postižených žáků jsou reedukace, kompenzace a rehabilitace zraku a orientace na osobní rozvoj a profesionální profilaci žáka (podle možností žáka jde o rozvoj hudebního nadání, rozvoj práce s počítači, rozvoj schopnosti hovořit cizími jazyky a další). Před přijetím žáka, případně zpočátku docházky do ŠZ, je žák podle typu postižení vyšetřen příslušnými odbornými lékaři a na základě diagnóz je stanoven výběr speciální péče, metod práce a individuálně přizpůsoben denní program. Skupiny zpravidla nejsou věkově homogenní. Na volná místa mohou být přijati žáci s jiným než zrakovým postižením, případně žáci bez postižení, v souladu s právními předpisy. Tím je vytvořena přirozená atmosféra pro rozvoj postižených žáků, přičemž jsou pro ně současně připraveny potřebné speciální podmínky. Do ŠZ přihlašují žáka rodiče (zákonní zástupci), o jeho zařazení rozhoduje ředitel školy.

Kapacita zařízení je 12 žáků školní družiny, 6 žáků školního klubu a 52 žáků internátu.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky

ŠJJ se nachází v klidné historické části Prahy na Hradčanech. Je umístěna ve dvou palácích a vlastní dvě přilehlé zahrady. V roce 1993 se uskutečnila rozsáhlá rekonstrukce, která vytvořila z budov moderní školu.

ŠZ mají dostatečně velké prostory a takové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem zrakově postižených žáků. Interiér ŠZ je upraven i bezbariérově pro osoby s tělesným postižením. Osvětlení má optimální intenzitu pro zrakově postižené. Podle individuálních potřeb každého žáka je možné osvětlení regulovat, případně vybavit lokálním osvětlením jeho pracovní místo. Zařízení splňuje hygienická, bezpečnostní a zároveň estetická kritéria.

Vybavení hračkami, pomůckami, speciálními pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu žáků, jejich věku a zvláště typu a stupni postižení. Toto vše je průběžně kontrolováno a doplňováno. Hračky a jejich doplňky jsou umístěny v dosahu žáků, aby si je žáci mohli samostatně brát a zároveň se vyznali v jejich uložení. Žáci se sami podílejí na úpravě a výzdobě prostředí a jejich práce si tak mohou rodiče prohlédnout.

ŠZ mají k dispozici dvě školní zahrady. Zahrady jsou vybaveny tak, aby byly bezpečné a zároveň umožňovaly rozmanité aktivity žákům.

Dále mají ŠZ k dispozici odborné pracovní školy – tělocvičnu, keramickou dílnu, internetovou a počítačovou pracovnu, dílnu, kuchyňku a pracovnu výtvarné výchovy.

Pro všechny tyto místnosti jsou zpracovány a zveřejněny provozní řády.

Všechny vnitřní i venkovní prostory ŠZ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin, bezpečnostních madel atd.). S ohledem na těžké postižení zraku žáků a pro snadnou orientaci, samostatný a bezpečný pohyb je dále interiér ŠZ upraven kontrastními nátěry zárubní, vypínačů a schodů. Stejně tak sociální zařízení jsou vybavena tmavými obklady za bílými umyvadly a kontrastními prkénky na toaletách. Nábytek s oblými rohy a hranami je přizpůsoben nejen antropometrickým požadavkům, ale

také požadavkům odpovídajícím zrakovému handicapu žáků, počtu žáků a závažnosti jejich postižení. Okna jsou z bezpečnostních důvodů opatřena mřížemi. Podlahovou krytinu v místnostech pro práci a hru tvoří koberec.

Všechny užívané prostory a zařízení jsou z hlediska jejich bezpečnosti pravidelně kontrolovány bezpečnostním referentem.

V budově školy je ordinace a pohotovostní lékárna, kde je možno v případě úrazu žáka ošetřit. Důležitá telefonní čísla kontaktů na lékaře a jiné speciální služby jsou všem přístupné na nástěnce ve sborovně školy a v ordinaci. Vychovatelky ŠZ jsou proškoleny každoročně naší zdravotní sestrou a mají praktické dovednosti k poskytnutí první pomoci. Zdravotní sestra upozorňuje pedagogické pracovníky na změny ve zdravotním stavu žáků a z toho vyplývající omezení. Ochrana žáků před úrazy je zajištěna také každoročním poučením žáků o bezpečnosti a požární ochraně, které se uskuteční vždy na začátku každého školního roku a před každou výjezdovou akcí.

3.2. Psychosociální podmínky

Ve ŠZ vytváříme příznivé sociální klima otevřeností, partnerstvím v komunikaci, úctou, tolerancí, uznáním, empatií, spoluprací a pomocí druhému, navozováním pocitu sounáležitosti.

Respektujeme potřeby jedince a jeho osobní problémy. Činnost ŠZ vychází ze zájmů žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k osobní zkušenosti dále využitelné v praxi. Hlavním kritériem všech činností je všestranný prospěch žáka. Dbáme na věkovou přiměřenost, respektujeme individualitu žáků, hodnotíme je v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dbáme na dostatečnou zpětnou vazbu, využíváme motivující hodnocení. Chráníme žáky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Žáci se spolupodílejí na životě ŠZ, vedeme je k odpovědnému chování založenému na principech svobody, spravedlnosti a spolupráce.

Žáky i jejich rodiče pravidelně informujeme o činnosti ŠZ.

3.3. *Personální a pedagogické podmínky*

Školská zařízení (družina, internát, klub) vede ředitel Školy Jaroslava Ježka, jejíž jsou ŠZ součástí. Vzdělání pedagogů ŠZ se řídí požadavky zákona o pedagogických pracovních a příslušnými prováděcími předpisy. Jejich další vzdělávání je vedením školy podporováno. V pedagogickém sboru jsou zastoupeny všechny věkové kategorie.

S žáky se pracuje ve výchovných skupinách. Počet žáků ve skupině závisí na závažnosti postižení žáků. Každá skupina má svou vychovatelku. Podle potřeby může být ke skupině přiřazen asistent pedagoga.

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem žáka při činnostech, které navozuje nebo nepřímo řídí, hodnotí, a ke kterým žáky motivuje. Vychovatelka probouzí v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty a komunikaci. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost žáka, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co žák sám všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak oceňuje a chválí. Vychovatelka během celého pedagogického působení rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být samo sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna žákům optimální pedagogická péče. V noci za žáky odpovídá noční vychovatelka.

ŠJJ zajišťuje částečně i zdravotní péči - o žáky pečuje zdravotní sestra ve spolupráci se školním pediatrem, oftalmologem a stomatologem.

O hospodaření ŠZ se stará ekonom ŠJJ.

ŠJJ má vlastní moderně vybavenou kuchyni s kvalifikovaným personálem, který zajišťuje pro ŠZ snídane, svačiny, obědy a večere. Jídlo odpovídá zásadám vyvážené stravy a je možné vařit i speciální diety. Ve škole je dodržován pitný režim žáků.

Ve škole působí školní poradenské pracoviště ve složení: psychologka, výchovný poradce, třídní učitelka, sociální pracovníce a případně další pedagogičtí

pracovníci. Pracoviště se zabývá specifickými potřebami a problémy žáků a spolupracuje s rodiči a ostatními pedagogy.

Sociální pracovnice řeší především problémy žáků se sociálním znevýhodněním (s nařízenou ústavní výchovou, v postavení azyllanta, z rodinného prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, z národnostních menšin, s cizojazyčnou výchovou apod.), je ve styku se sociální pracovníci v místě bydliště žáka a kromě toho radí a pomáhá rodičům při styku se školou a jinými institucemi. Na některé akce (výlet, kulturní akce či návštěva lékaře) mají ŠZ k dispozici auto s řidičem.

3.4. Spolupráce s rodiči:

Škola se snaží, aby ve vztazích mezi rodiči a pedagogy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost a spolupráce na základě partnerství. Rodiče postižených žáků jsou zpočátku bezradní a potřebují odbornou radu a morální podporu. Pedagogové sledují konkrétní potřeby žáků i jejich rodin. Pokud se vyskytnou problémy, konzultují je s psychologem školy nebo dalšími členy školního poradenského pracoviště. Pedagogové jednají s rodiči ohleduplně, taktně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Rodiče mají možnost podílet se na dění v ŠZ. Jsou pravidelně a dostatečně seznamováni se vším, co se ve škole děje. Pedagogové pravidelně informují rodiče o vývoji žáka a společně s nimi se domlouvají na postupu při jeho výchově a vzdělávání. ŠZ podporují rodinnou výchovu a pomáhají rodičům v péči o žáka. Nabízejí rodičům poradenský servis o dostupných pomůckách, speciálních metodách pro zrakově postiženého žáka, zprostředkovávají vyšetření u oftalmologa, pediatra, stomatologa.

Při ŠJJ pracuje Sdružení rodičů a Školská rada, ve které jednu třetinu členů tvoří rodiče žáků resp. studentů ŠJJ.

3.5. Organizace vzdělávání

ŠZ mají celotýdenní provoz ve dnech školního vyučování s možností umístění žáka do internátu školy v odůvodněných případech. Délka denního provozu družiny a školního klubu je do 17.00 hod. Internát je v týdnu obvykle otevřen den před nástupem žáků do školy (před dnem školní docházky), tedy v neděli či v poslední den prázdnin od 14.30 hod., až do posledního dne školní docházky před dnem pracovního klidu či prázdnin, kdy je rozjezd.

Režim dne je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby žáků, kteří se pohybují v dostatečně klidném a bezpečném prostředí a jsou pod stálým dohledem pedagogů. Na začátku docházky do ŠZ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních, řízených činností, aktivního pohybu a relaxace v denním režimu je vyvážený. Žákům je poskytována speciální péče (tyflopedická, logopedická, prostorová orientace a rozvoj ostatních smyslů). Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, aby participovali na přípravě, realizaci a hodnocení všech činností. Mohou pracovat svým tempem. Při osobní hygieně je žákům poskytnut dostatek soukromí. Pokud to žáci potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku, kde si mohou odpočinout. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů žáků.

Denní režim ŠZ

06.30 – 07.30 budíček, hygiena, úprava zevnějšku a lůžek,

07.30 – 07.50 snídaneň, podávání léků, odchod do školy,

08.00 – 11.40 vyučování mladších žáků,

08.00 – 12.35 vyučování starších žáků,

09.40 – 10.00 dopolední svačina,

11.45 – 13.35 oběd, podávání léků a odpočinek mladších žáků,

12.35 – 13.35 oběd, podávání léků a odpočinek starších žáků,

13.35 – 15.15 vyučování, odpolední program,

15.15 – 15.35 odpolední svačina,

15.30 – 18.00 vyučování, odpolední program,

18.00 – 18.30 večeře,

18.30 – 19.00 podávání léků,

19.00 – 20.00 večerní program, příprava ke spánku žáků (8 -10 let),

19.00 – 20.30 večerní program, příprava ke spánku žáků (10 -13 let),

20.30 – 21.30 večerní program, příprava ke spánku žáků (13 -16 let),

21.00 – 22.00 večerní program, příprava ke spánku žáků praktické školy (od 16 let).

od 20.00 večerní klid žáků (8 – 10 let),

od 20.30 večerní klid žáků (10 – 13 let),

od 21.30 večerní klid žáků (13 – 16 let),

od 22.00 večerní klid žáků (od 16 let).

Odpolední a večerní program zahrnuje vycházky, přípravu na vyučování, zájmovou činnost, hry a osobní volno.

Týdenní režim školy

V pravidelných řízených činnostech je uplatňován integrovaný přístup a náměty jsou sdružovány do integrovaných bloků, v nichž se prolínají činnosti:

- z estetické oblasti - činnosti hudební, literární a dramatické, výtvarné,
- z rozumové oblasti - činnosti jazykové, rozumové a matematické,
- z tělovýchovné oblasti - činnosti pohybové, herní, sportovní a průpravné,
- z environmentální oblasti,
- sociální dovednosti a sebeobslužné činnosti.

Plánované příležitostné akce

Škola v přírodě, zimní škola v přírodě.

Oslavy Dne nevidomých, Mikuláše, Vánoc, Dne dětí.

Výlety - ZOO, botanická zahrada asi jedenkrát za rok.

Návštěva divadelních představení - Divadlo Spejbla a Hurvínka, Minor, ABC asi jedenkrát za rok.

Besedy s významnými osobnostmi asi jednou za měsíc.

Haptické výstavy asi jedenkrát za rok.

Koncerty v sále školy asi pětkrát za rok.

Goalbalová utkání asi čtyřikrát za rok.

Sportovní hry pro zrakově postiženou mládež - jedenkrát za rok.

Spolupráce školy s dalšími subjekty:

Sdružení rodičů při ŠJJ - škola a sdružení rodičů připravují společně vánoční a

Mikulášskou besídku, oslavu Dne dětí a sdružení přispívá na školu v přírodě.

Občanské sdružení pro podporu Tyfloturistického oddílu - spolupráce na oslavách

Mezinárodního dne dětí, pravidelné schůzky a akce, jichž se účastní žáci SZ

Pedagogická fakulta UK - studentské praxe,

Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové,

Pedagogická fakulta UP Olomouc,

Pedagogická fakulta UJEP Ústí nad Labem,

Jihočeská univerzita České Budějovice,

Střední pedagogické školy: Praha, Evropská ul.; Beroun; Čáslav; Most,

Evangelická akademie Praha, Vyšší odborná škola Jabok .

4. Cíle vzdělávání školských zařízení školy pro žáky se zrakovým postižením

- a) Rozvíjení osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi (kompetencemi), mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, uplatnitelnost na pracovním trhu, utváření zdravého sebevědomí a sebejistoty pro schopnost se přizpůsobit životu ve společnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života.
- b) Získání všeobecného vzdělání nebo všeobecné odborné vzdělání, vybavení znalostmi, které umí uplatnit v životě.
- c) Pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost. Cílem je pochopení práv a povinností žáků.
- d) Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národní, jazykové a náboženské identitě každého.
- e) Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti.
- f) Poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku.
- g) Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Plnění cílů se děje zájmovým vzděláváním, které probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získanou vlastní zkušeností. Vše je založeno na přímých zážitcích z činností, vycházejících částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Cílem vzdělávání ve školských zařízeních naší školy je širší návaznost na školní výuku, aniž jsou opakovány postupy a činnosti, které žáci již znají ze školního vyučování. Při plnění vzdělávacích cílů si žáci s postižením zraku maximálně rozvíjí ostatní smysly popř. zbytky zraku s osvojením speciálních dovedností a použitím speciálních pomůcek.

5. Cílové kompetence žáka

1. Kompetence k učení
  - a) učí se s chutí
  - b) započatou práci dokončí
  - c) umí zhodnotit své výkony
  - d) učí se nejen spontánně, ale i vědomě
  - e) klade si otázky a hledá na ně odpovědi
  - f) všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí (indukce, dedukce, syntéza, analýza)
  - g) získané poznatky uplatňuje v praktických situacích a dalším učení
2. Kompetence k řešení problému
  - a) všímá si dění a problémů, které dále slouží jako motivace k řešení dalších problémů a situací
  - b) při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů
  - c) chápe, že vyhýbání problémům nevede k cíli
  - d) rozlišuje správná a chybná řešení, vymýšlí nová řešení
  - e) započaté činnosti dokončuje, vyhodnocuje
  - f) umí uplatnit získané zkušenosti
3. Komunikativní kompetence
  - a) ovládá řeč a vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozšiřuje si slovní zásobu
  - b) komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
  - c) dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky
  - d) komunikace je kultivovaná
4. Sociální a interpersonální kompetence
  - a) samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
  - b) projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpoznává vhodné a nevhodné chování
  - c) vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
  - d) ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis
  - e) je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
5. Činnostní a občanské kompetence
  - a) učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů
  - b) k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
  - c) uvědomuje si svá práva i práva druhých
  - d) dbá na zdraví své i druhých
  - e) chová se odpovědně a ohleduplně ke svému okolí (místu i lidem)
6. Kompetence k trávení volného času
  - a) orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
  - b) rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
  - c) umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití vhodného času

6. Rizika, která ohrožují kvalitu výchovného působení

1. Nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti způsobený nevhodným režimem ŠZ.
2. Nerespektování specifika práce školní družiny – hraní si na školu, přejímání jejích postupů, popř. námětů činností, nedostatek herních prvků, předávání hotových poznatků.
3. Omezování spontánních činností, přeorganizovanost, spěch, nervozita, nedokončování činnosti nebo dokončení bez závěrečného hodnocení aktivity.
4. Stereotypnost činností, malá námětová pestrost, časté opakování činností.
5. Nevhodné prostory a nevhodné zařízení ŠZ, nedostatečné vybavení pomůckami.
6. Nedostatečné respektování rozdílu ve smyslových a tělesných dispozicích žáků při jednotlivých činnostech, omezování samostatnosti.
7. Málo příležitosti na participaci plánování vlastní činnosti i hodnocení výsledků, nenavazování na předchozí citový zážitek.
8. Nedostatečná motivace, která je nahrazována pokynem k činnosti.
9. Málo vlídné sociální prostředí, málo podnětů k vytváření a vyjádření kladných citů, nevšímavost k nevhodné komunikaci.
10. Rezignace vychovatelek na výchovné působení a spokojení se pouze se sociální funkcí družiny, školního klubu a internátu.

7. Činnosti ve školských zařízeních

Činnost ve ŠZ je cílená, rozvíjí kompetence žáků, jejich osobnost a dává jim dostatek námětů pro samostatné, žádoucí naplňování volného času. Netvoří se pro jeden školní rok, ale minimálně pro jeden vzdělávací cyklus.

Ve školských zařízeních probíhají zejména tyto činnosti: průběžné, pravidelné, příležitostné, odpočinkové a příprava na vyučování.

Všechny tyto okruhy náplně činností ve ŠZ chápeme v co nejširším slova smyslu.

Průběžná činnost

Průběžná činnost je nabídka spontánních aktivit – klidové činnosti po obědě. Po organizované části dne má následovat ve vymezeném prostoru možnost spontánních aktivit, pobytu venku či rehabilitačních činností. Role vychovatelky při těchto činnostech spočívá nejen v zajištění bezpečnosti, ale také v navození, podněcování, popř. motivování některých vlastních aktivit žáků. Není vyloučená ani její osobní účast na některých hrách. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Pravidelná činnost

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a měla by zahrnovat i funkční režimové momenty bez zbytečných prodlev.

Příležitostné akce

Příležitostné akce ve ŠZ jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností – jako např. besídky, slavnosti, výlety. Zpravidla jsou tyto akce pro všechna ŠZ a jsou určena i rodičům.

Odpočinkové činnosti

Odpočinkové činnosti chápeme nejen ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování.

Příprava na vyučování

Příprava na vyučování není jen vypracovávání domácích cvičení, ale i didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti, které upevňují či rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování. Příprava na vyučování probíhá v našich ŠZ v ideálních podmínkách třídy žáka s využitím jeho kompenzačních pomůcek. Příprava na vyučování se děje po dohodě s rodiči. Zvláštní péče se věnuje žákům z málo podnětného rodinného prostředí.

Při všech činnostech ve ŠZ se uplatňují tyto pedagogické zásady

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času - vychovatelka navozuje a motivuje činnost.

Požadavek dobrovolnosti - všechny činnosti by měly být přiměřené věku žáků a jejich momentálnímu stavu, žáci by je měli vykonávat dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace (nikoliv jen pokynu).

Požadavek zajímavosti a zájmovosti - činnosti by měly být pro žáky atraktivní, měly by být pestré.

Požadavek aktivity - činnosti volíme tak, aby žáci participovali na jejich přípravě, realizaci a hodnocení, a aby v nich všichni mohli být přiměřeně úspěšní.

Požadavek citlivosti a citovosti - všechny činnosti by měly přinášet žákům kladné emoce a to nejen z činnosti samé a následného ocenění - pochvaly, ale také radost z objevování či překonávání překážek.

Požadavek seberealizace - skrze činnost ,jejímž produktem je radost, žák nachází a objevuje sama sebe, zvláště je-li kladně hodnocen, a prostřednictvím činností si vytváří v kolektivu žádoucí sociální kontakty.

8. Vzdělávací program školských zařízení Školy Jaroslava Ježka, Loretánská 19, Praha 1.

Školská zařízení:

- družina/školní klub
- internát (malý/velký)

Názvy období školního roku:

1. Těšíme se do školy (září, říjen)
2. Přijel Martin na bílém koni/Těšíme se na vánoce (listopad, prosinec, leden)
3. Na svatého Matěje, když se slunce zasměje (únor, březen, část dubna)
4. Všechno voní a kvete (část dubna, květen, červen)

Aktivitty společné pro celé období

Spontánní aktivity nevázané na dny

• Pohybové aktivity v tělocvičně či na pracovnách	Různé pohybové, tělocvičné a herní aktivity pod vedením vychovatelky. Rozvoj hrubé motoriky. Této činnosti se žáci účastní dle aktuálního zájmu, není třeba se na něj přihlašovat předem.
• Internet	Rozvíjení práce a obsluhy PC, rozvíjení ovládnání a práce s internetovým prohlížečem jako zdrojem informací i zábavy. Této činnosti se žáci účastní dle aktuálního zájmu, není třeba se na něj přihlašovat předem.
• Večerní zpívání	Zpívání lidových i umělých písní za doprovodu žáků hrou na klávesy, kytaru, flétnu.
• Společné vaření (každý týden)	Pod vedením vychovatelky se žáci podílí na přípravě různých pokrmů. Jsou účastní od počátku přípravy až po dokončení přípravy. Osvojují si a prohlubují dovednosti spojené s přípravou pokrmů a rozvíjejí zejména jemnou motoriku. Této činnosti se žáci účastní dle aktuálního zájmu, není třeba se na něj přihlašovat předem.

Pravidelná činnost

Pravidelná činnost nabízená ŠZ v průběhu školního roku v nezávislosti na období. V závorce je uvedena periodičita činnosti.

	<u>Nabízená činnost:</u>	<u>Popis činnosti:</u>
Pondělí	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatický kroužek • Keramický kroužek • Plavecký kroužek • Počítačový kroužek • Show-down kroužek⁺ • Šachový kroužek • Tělovýchovný kroužek <p>(každý týden)</p>	<p>Kroužky různých činností pod vedením jednotlivých vychovatelů, do kterých se žáci přihlašují dle svého zájmu na začátku školního roku.</p> <p>Kroužky jsou zaměřeny na rozvoj jemné i hrubé motoriky a celkové pohybové koordinace, na rozvoj získaných dovedností obsluhy PC, příp. jejich získání.</p> <p>Kroužek je otevřen při přihlášení alespoň 4 žáků.</p>
Úterý	<ul style="list-style-type: none"> • Trénink goalballu <p>(každý týden)</p>	<p>Do kroužku se lze přihlásit na začátku školního roku. O možnosti přihlášení rozhoduje též zdravotní stav přihlašovaného žáka.</p> <p>Pod vedením vychovatele ŠZ, příp. ve spojení s externím trenérem, dochází k pravidelným tréninkům, nácviku hry, rozvoji pohybových aktivit.</p>
Středa	<ul style="list-style-type: none"> • Tyfloturistický kroužek⁺ <p>(každý týden)</p>	<p>Kroužek zprostředkovaný občanským sdružením nabízí různé druhy aktivit pro žáky, kteří se do něj přihlásí. V kroužku žáci provádí různé činnosti a techniky rozvíjející jemnou a hrubou motoriku, podporující komunikaci a spolupráci ve skupině, rozvíjející osobní sebeobslužné dovednosti a prostorovou orientaci atp.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • „Taneční“ kroužek⁺ <p>(každý týden)</p>	<p>Různé pohybové a relaxační aktivity pod vedením studentů a učitelů z herecké konzervatoře v Praze.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Hipoterapie 	<p>Probíhá mimo školu, ve stájích TJ Orion Braník.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Lezecká stěna⁺ <p>(každý týden)</p>	<p>Společně s vychovatelem, ale pod vedením horolezců, mají žáci možnost vyzkoušet si lezení po umělé lezecké stěně.</p>

⁺ pozn. Záleží na dohodě s externími spolupracovníky či organizacemi. Jde o spolupráci, která bývá každoročně uskutečňována podle poptávky ze strany žáků.

Další pravidelné činnosti organizované v nezávislosti na období:

V organizaci učitelů HNⁱ a POSPⁱⁱ ze Školy Jaroslava Ježka probíhají hodiny výuky jejich povinně i nepovinně volitelných předmětů. Žáků, kteří jsou do těchto hodin přihlášení, se týkají týdně v následující časové dotaci:

<u>Předmět</u>	<u>Časová dotace za týden</u>
Sbor, sborový zpěv	2 vyuč. hodiny ⁱⁱⁱ
Hra na hudební nástroj	1 vyuč. hodina
Hudební nauka	1 vyuč. hodina
POSP	obvykle 1 vyuč. hodina ^{iv}

Na tyto aktivity navazuje samostatná příprava žáků, zejména ve formě vlastního cvičení na příslušný hudební nástroj pod vedením vychovatele. Vychovatel se s žákem připravuje nebo ho motivuje k samostatné přípravě a k samostatnému cvičení na hudební nástroj. Pro tuto činnost vychovatel úzce spolupracuje s učiteli hudební výchovy a hry na hudební nástroj.

Příprava na vyučování

Jedná se zejména o tyto nejčastější činnosti a úkoly:

- Každodenní vypracovávání domácích úkolů.
- Sledování školních výsledků žáků a vedení žáků k pravidelné samostatné přípravě na vyučování, opakování probrané látky, studování látky nové.
- Vzájemná spolupráce mezi žáky.
- Cvičení a hra na hudební nástroje (kytara, zobcová a příčná flétna, klavír, klarinet).
- Udržování pořádku ve školní lavici a ve třídě.
- Umět vyjmenovat vyučovací předměty, znát jména vyučujících.
- Zapamatovat si rozvrh.
- Plánování školní přípravy.
- Spolupráce s učiteli a školou.
- Spolupráce s rodiči.

ⁱ Hudební nauka

ⁱⁱ Prostorová orientace a samostatný pohyb

ⁱⁱⁱ 1 vyučovací hodina = 45 minut

^{iv} bývá organizována i jako 2 vyuč. hodiny 1 za 14 dní, příp. za 1 týden, dle individuálních potřeb žáka

9. Průběžné činnosti

Školní vzdělávací program akceptuje kurikulární přístup, tj. plánování, realizaci a hodnocení činností. A sledování, jaké kompetence při nich žáci získávají nebo rozvíjejí. Zvláštní důraz klademe na navozování situací a činností, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

V jednotlivých odděleních a skupinách ŠZ nejsou žáci stejného ročníku (třídy), proto se ve školním vzdělávacím programu nebude vymezovat činnost pro jednotlivé věkové stupně, ale z formulovaných možností a pěstovaných kompetencí žáků budou vychovatelé z programu vybírat adekvátní činnost pro své oddělení, resp. skupinu.

U žáků se zrakovým postižením je také potřeba vytvářet, rozvíjet a pravidelně procvičovat specifické dovednosti tj. prostorovou orientaci, výcvik náhradních smyslů, procvičování využití kompenzačních pomůcek a tím odstranění bariér grafické komunikace.

O tématickém celku „Člověk a jeho svět“

Školní vzdělávací program pracuje v koncepci „Člověk a jeho svět“ Rámcového vzdělávacího programu, který rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané v rodině. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje a jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří se tak jejich ucelený obsah světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s osobami, jevy a složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských a přírodních jevů a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe sama a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Učí se chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

I. Těšíme se do školy (září, říjen)

Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí bydliště a školy, znát adresu, umět popsat okolí
- vysvětlit žákům, co je to recyklace, a vést je ke třídění odpadu, ukázat, kam který odpad vyhazovat, automatizace této činnosti
- učit žáky šetrně hospodařit, šetřit vodou a pamatovat na to při mytí nádobí v čajové kuchyňce, při sprchování, čištění zubů, při praní
- výchova k právům a povinnostem (co to znamená, původ lidských práv)
- poznávání a seznamování s bezprostředním okolím školy jako prostředku pro seznámení se státními symboly a jejich používání a významných osobností a zástupců českého státu (T.G. Masaryk, E. Beneš, V. Havel, V. Klaus)
- budování příslušnosti k určitému místu (domov, škola) a péče o ně
- poznávání nejbližšího okolí (+historie), umět předcházet nebezpečí
- tématické vycházky do okolí školy, seznamování s estetickými hodnotami
- nácvik orientace ve školní jídelně, manipulace s tácem, talířem atd., chůze po schodech
- nácvik orientace v prostorách internátu a školy

Lidé kolem nás

- rozvíjení a rozšiřování slovní zásoby (slovní hry, poslech, samostatná četba, vypravování)
- rodina - znát své postavení v rodině, vztahy v rodině, znát členy užší i širší rodiny
- vnímání jedinečnosti a individuality lidí okolo sebe a jejich sociokulturního zakotvení
- dodržování pravidel společenského chování – pozdravení, seznamování, podání ruky, kultivace, komunikace
- rozvoj komunikace s autoritami ve škole a rozvoj komunikace s vrstevníky
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu a předcházení šikaně

Lidé a čas

- základní informace o kulturních rozdílech, vnímání různosti jazyka, zvyků a tradic a kultury
- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- vytváření návyků na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování

Rozmanitost přírody

- budování pracovních návyků – práce na školní zahradě, sběr plodů
- možnost estetického využití různých přírodnin
- podzimní výzdoba internátu díky plodům ze zahrady
- poznávání stromů a ostatních rostlin dle typických znaků
- seznamování s rozmanitostí přírody živé i neživé, změny v přírodě – tématické vycházky

Člověk a jeho zdraví

- opodstatnění norem upravujících vztahy mezi lidmi (úmluva o lidských právech atp.), uvědomování vlastní identity, základní problémy sociokulturních rozdílů
- umět sdělit své vlastní problémy a zdravotní potíže a tím předcházet jejich prohlubování, dbát o jedinečnost své osoby
- odmítavý postoj k návykovým látkám a narušujícím aspektům zdraví
- seznámení s pravidly bezpečnosti na internátě a ve škole, předcházet úrazům
- vytvářet návyky osobní hygieny
- umět vyhledat pomoc, znát tísňové linky

II. Přijel Martin na bílém koni (listopad, prosinec, leden)

Místo, kde žijeme

- rozvíjení podílu na spolupráci a vnímání práva na společný život s osobami z blízkého i vzdáleného okolí (zvláštnosti regionů, odkud žáci pochází a následně zvláštnosti světových regionů)
- poznávání různých služeb v okolí (knihovna, policie, klášter, čajovna.....) a jejich následné využití k vlastní potřebě a využití k tematickým hrám („co jsme si zapamatovali z návštěvy“)
- nácvik orientace na pracovním stole, udržování pořádku ve školní lavici, v učebních pomůckách
- poslechové činnosti – regionální pohádky, pověsti

Lidé kolem nás

- posilování sebevědomí – motivace, povzbuzování, pochvala při úspěchu
- využít ekologické hry (Beo, Lesní kvarteto aj.), zahrát si je s žáky a použít je tak k rozvoji sociálních dovedností a k přiblížení problematiky ekologie
- rozvíjení komunikace a spolupráce mezi příslušníky různých skupin (rozdíly: sociální, náboženské, zájmové, generační, kulturní)
- vedení k samostatnému a sebevědomému řešení svých záležitostí, komunikování s ostatními – umět sdělit své potřeby
- předcházení sociálně patologickým jevům umět se zastat slabšího, umět informovat o výskytu nezdravého (sociálního) a nevhodného chování v kolektivu
- vedení k dodržování pravidel stolování a nácvik a upevňování správného používání příboru
- osvojování si vzájemné úcty, empatie, tolerance
- komunikace s lidmi mimo školu, v obchodě, na úřadě

Lidé a čas

- vzájemné vztahy mezi kulturami, jejich vzájemné obohacování
- uvědomování si možnosti diskriminace a její možný vývoj a následky
- získávání informací z médií
- využívat svůj čas, plnění povinností, mít v úctě čas druhých
- učit se vhodně oblékat (slavnost, podle ročního období, pracovní činnost)
- seznamování s významnými osobnostmi naší historie, které žily nebo působily v okolí školy

Rozmanitost přírody

- stavění sněhuláka a navázání na povídání o počasí, jeho změně a změně skupenství vody
- seznamování žáků s termínem ekologie a s jeho významem
- dopady znečištění životního prostředí na globální i regionální klima
- péče o pokojové rostliny
- pomoc při výzdobě internátu s využitím přírodních materiálů
- didaktické hry s přírodními motivy

Člověk a jeho zdraví

- sledování ekologických pořadů (DVD Životabudič)
- zdůraznění vlivu kvality mezilidských vztahů na harmonický rozvoj osobnosti, princip slušného chování a jeho základní příklady
- osvojování si zásad bezpečnosti při pohybu v internátě, ve škole a venku
- získávání poznatků o lidském těle
- získávání poučení o zdraví, nemocech a zdravých stravovacích návycích

III. Na svatého Matěje, když se slunce zasměje (únor, březen, část dubna)

Místo, kde žijeme

- využití přírodnin ve výzdobě interiéru, vázání květin
- přiblížení různých etnických a kulturních skupin, podání základních informací
- posilování vztahu k místním tradicím
- poznávání širšího okolí školy
- pomoc při výzdobě internátu, práce s různým materiálem a pomůckami

Lidé kolem nás

- rozvíjení fantazie a tvořivosti – systematická práce v zájm. kroužcích, Vv a Pv, námětové hry – rodina, škola, obchod...
- získávání a ukotvování rovnocenného přístupu k ostatním skupinám, učení žáků přijímat ostatní lidi jako rovnocenné
- kritický přístup k projevům vandalismu a narušování jedinečnosti každého formou brutality a násilí
- výchova budoucího občana demokratického státu - chápat práva a povinnosti
- vychovávat k hodnocení toho, co žáci slyšeli v televizi, v rozhlase – prvky mediální výchovy
- manipulace s TV a PC

Lidé a čas

- pochopit důležitost a přínos i drobných každodenních osobních kroků na ekologickém způsobu života
- využití přírodnin při českých tradicích (pletení pomlázky)
- rozpoznávání projevů rasové a jiné nesnášenlivosti, nácvik adekvátní reakce, odstraňování předsudků a stereotypů
- seznamování s významnými událostmi naší historie, znát státní svátky a jejich význam
- rozeznávání mincí a bankovek
- utvářet povědomí o historii věci a dějů, rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost – návštěva muzea a historických míst
- prohlubování tradic, podpora a rozvoj tradičních činností (pečení cukroví, pletení pomlázky, barvení vajíček atp.)

Rozmanitost přírody

- využít CD se zvuky lesních zvířat a naučit se je poznávat; lze podpořit jarní výpravou do lesa (ŠvP) či poznávací hrou
- provádění jednoduchých pokusů (klíčení hrachu, setí trávy apod.)
- výchova k třídění odpadu, povědomí o ekologii

Člověk a jeho zdraví

- rozvoj komunikačních dovedností, získávání vztahu k učení a poznávání cizích jazyků jako nástroje pro sblížení různých etnických a národnostních skupin a zamezení jejich vzájemným nedorozuměním
- poznávání sama sebe, získávání vlastní odpovědnosti za své zdraví, získávání vědomostí o zdravotní prevenci
- procvičování sebeobslužných prvků

IV. Všechno voní a kvete (část dubna, květen, červen)

Místo, kde žijeme

- posilování vztahu mezi internátními a externími žáky, mezi žáky žijícími v různých částech republiky, mezi rodinou a školou
- uvědomování souvislostí – domov/škola > Praha > Česká republika > Evropa > svět
- výchova k bezpečnému pohybu na ulici a v dopravních prostředcích – dopravní výchova
- doplňovat znalosti o organizaci života v rodině, ve škole, ve městě

Lidé kolem nás

- rozvíjení samostatného myšlení a utváření si vlastního názoru, umět rozpoznat nevhodné projevy ve svém i cizím chování
- znát obsah pojmů – tolerance, závist, nesnášenlivost, sobeckost
- předcházení a diskutování nad školními incidenty, vytváření dovednosti tolerance k ostatním spolužákům
- otevírání možností vlastního uplatnění za hranicemi vlastního regionu
- hledání a poznávání toho pěkného na druhých lidech (různé hry, komunikace s lidmi atp.)
- nácvik chování na veřejnosti, v dopravních prostředcích, na kulturních akcích

Lidé a čas

- multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj do budoucnosti
- multikulturalita jak prostředek vzájemného obohacování
- získávání informací o aktuálním dění ve světě, třídění informace seznamování s vývojem ve světě a u nás
- použití času jako měrné jednotky v praxi (jak a proč se měří), cvičení odhadu času a jeho měření
- vytváření smysluplných volnočasových aktivit

Rozmanitost přírody

- sledování a pozorování změn v přírodě během roku, znát hlavní znaky ročních období
- popovídat si s žáky o základních podmínkách nepostradatelných pro život, co nám poskytuje a přináší voda, půda, vzduch,... pustit si DVD „Životabudič“, porovnat ovzduší doma a na venkově (u prarodičů, na chalupě, na škole v přírodě), smog, voda nepostradatelná pro živočichy a rostliny
- respekt, tolerance a chápání jedinečnosti každého živého tvora
- zásady správného chování v přírodě a jejich dodržování
- využívání poznatků z ekologické výchovy
- poznávání přírody (květy, keře, stromy, ptáci, změny v přírodě)
- zpracovávání poznatků z přírody

Člověk a jeho zdraví

- umět chránit své zdraví při sportu i rekreaci, nepřeceňovat své možnosti a schopnosti
- multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování v oblasti zdraví (prevence, protilátky atp.)
- vzájemná pomoc světových regionů při řešení globálních krizí (humanitární pomoc, vyvíjení vakcín proti různým chorobám atd.)
- procvičování zásad zdravého životního stylu – otužování, pravidelný pohyb, pitný režim atd.
- opakování pohybových her (viz příloha)
- docvičování sebeobslužných dovedností (viz tabulka sebeobslužných činností)

10. Tabulka ověřování základních dovedností a znalostí v oblasti sebeobsluhy

1. Osobní péče (osobní čistota, osobní zevnějšek, stolování)
2. Domácí práce
3. Práce ve škole
4. Ostatní

Možnosti vyplnění : A) neumí B) s dopomocí C) s dohledem D) samostatně

Jméno: _____ **nar.** _____ **dg.** _____

Školní rok				
Ročník				

1. Osobní péče

A. Osobní čistota

Mytí rukou				
Utírání rukou				
Lokalizace poutka na ručníku				
Zavěšení ručníku na háček				
Manipulace s uzávěry				
Utírání ručníkem				
Vyždímání žínky				
Mytí celého těla				
Sprchování				
Mytí vlasů				
Česání				
Rozmazávání krému				
Nanášení pasty na kartáček				
Čištění zubů				
Vypláchnutí úst				
Otevření pasty nebo krému				
Utrhnutí toaletního papíru				
Použití toaletního papíru				
Použití menstruační vložky, zabalení				
Manipulace s kapesníkem				
Vysmrkání				
Čištění uší				
Holení				
Stříhání nehtů				
Čištění a pilování nehtů				

B. Osobní zevnějšek

Poznat jednotl. díly oděvu (svetr)				
Poznat části oděvu (rukáv)				
Najít rub a líc oděvu				
Rozeznat přední a zadní část				
Svléknout se				
Oblékání ponožek				
Výměna prádla				
Skládání oblečení				
Uložení prádla do skříně				
Orientace ve skříní				
Pověšení oděvu na ramínko				
Pověšení oděvu na věšák				
Rozeznávání pravé a levé boty				
Obouvání a zouvání bot				
Uvázání uzlu u bot				
Uvázání kličky				
Uklízení bot do botníku				
Čištění bot				
Rozezpínání knoflíků				
Zapínání knoflíků				
Zapínání a rozezpínání pásku				
Manipulace se suchým zipem				
Manipulace s přezkou batohu				
Zapínání zipu u kalhot				
Zapínání zipu u bundy				
Zapnout a rozepnout druky				

C. Stolování

Mytí rukou před jídlem				
Vysunutí a zasunutí židle				
Nošení talíře s jídlem				
Odnášení nádobí				
Orientace na ploše stolu				
Orientace na talíři				
Držení jídla v rukou				
Používání lžice				
Používání příboru u jídla				
Mazání nožem				
Utírání tácu				
Otevírání sušenek				
Rozbalování bonbonu				
Oloupání ovoce				
Nalévání do hrníčku s hladinkou/bez	/	/	/	/
Nošení nápoje				
Krájení chleba				

2.Domáci práce

Utírání prachu				
Zametání smetákem				
Nametení smetí na lopatku				
Luxování				
Utírání podlahy				
Zalévání květin				
Mytí nádobí				
Utírání nádobí				
Úklid nádobí do kuch. linky				
Napínání prostěradla				
Správné položení polštáře				
Převlékání polštáře				
Převlékání příkrývky				
Přepírání v ruce				
Máchání prádla				
Ždímání v ruce				
Věšení prádla na šnůru				

3.Tyflopedická péče

Orientace na pracovním stole				
Orientace ve školní tašce				
Orientace v učebnici				
Práce se speciální optikou				
Práce s televizní lupou				
Vyjmutí Pichtova stroje z kufříku				
Orientace na Pichtově stroji				
Založení papíru				
Nastavení zarážek				
Nastavení stolečku na stroji				
Nastavení desky u pracovního stolu				
Správné držení tužky, fixu, pastelky				
Smazání popsané tabule				
Základní práce s počítačem				
Práce s dymokleštěmi (jak a na co použít)				

4.Ostatní

Orientace po budově				
Orientace v šatně				
Pravolevá orientace				
Manipulace s televizí				
Manipulace s radiomagnetofonem				
Rozeznávání a počítání mincí a bankovek				
Ukládání mincí a bankovek do peněženky				
Samostatný nákup				
Použití telefonu				
Volání na nouzová tel. čísla (150, 155, 158, 112)				
Rozeznávání potravin				
Rozeznávání koření				
Odemykání a zamykání dveří				
Nabíjení baterií v nabíječce				
Přišívání knoflíků, šití				
Obsluha rychlovarné konvice				
Škrtní a zapalování sirkami				
Podpis vychovatele:				

11. Tématické vycházky

V rámci pravidelné činnosti připraví vychovatel skupině alespoň 1 tématickou vycházku týdně.

Vhodným dnem pro realizaci tohoto úkolu bývá ve Škole Jaroslava Ježka úterý, kdy žáci nemají žádné pravidelně organizované odpolední aktivity.

Vychovatel/ka volí vhodnou vycházku dle úrovně možností a schopností žáků ve skupině a úrovně znalostí daných lokalit.

Vycházky v sobě zahrnují možnost rozvoje žáka podle oblastí:

- I. Místo, kde žijeme
- II. Lidé kolem nás
- III. Lidé a čas
- IV. Rozmanitost přírody
- V. Člověk a jeho zdraví

Náměty na vycházky (zejména v okolí školy)

- Bazilika sv. Jiří – 3. nádvoří, dlažba, dvě bílé věže, pověst o Brigitě
- Černínský palác – největší pražský palác (obejdeme ho), pověst, ministerstvo zahraničí (osaháme tabulku), Jan Masaryk
- Dělostřelecká ul. – různá velvyslanectví (Slovenska, Japonska), vila p. V. Havla
- Hradní příkop – Masarykova vyhlídka, tunel pod Prašným mostem
- Hradčanské nám. – unikátní plynová lampa – osmiramenný kandelábr, paláce
- Chrám sv. Víta – uvnitř – historie, okna, lavice, náhrobky
- Chrám sv. Víta – zvenku – obejít, vrata – Jižní brána, hlavní vstupní brána – bronzové sošky, náhrobek J. Nepomuckého
- Chotkovy sady – most nad tramvají, Kramářova vila, Bílkova vila
- Kampa – kaštiny, splav, dům J. Wericha a J. Trnky (busta), Čertovka
- Kanovnická ul. – ozvěna, Nový svět, hřiště
- Karlův most – historie, socha J. Nepomuckého, pověst, rackové, lodě
- Karlův most – pod mostem – oblouky (výška, délka), dějiny
- Klárov – pomník II. odboje
- Královská cesta – Pohořelec, Úvoz, Nerudova ul., Kampa, cesta českých králů
- Malostranské náměstí – dům E. Destinové, chrám sv. Mikuláše
- Nerudova ul. – mydlárna, svíčkárna, J. Neruda básník, dům U dvou slunců
- Obora Hvězda – letohrádek, bitva na Bílé hoře, park, tam a zpět jízda tramvají
- Park Na Valech – proti izraelskému velvyslanectví – skupina tří čtyřbokých jehlanů od izraelského umělce
- Sněmovní ulice (pamětní deska) – parlament, busta Churchila, anglické velvyslanectví, Thunovská ulice (úzká)
- Petřín – delší – Nebozízek, Hladová zeď, lanovka (pod, nad), kostel, bludiště
- Petřín – kratší – sochy – Jaroslav Vrchlický, K. H. Mácha, Vítězslav Novák, sochy O. Zoubka
- Písecká brána – z roku 1721 jako součást opevnění, šířka zdí, vrata
- Pohořelec – socha Keplera od sochaře Vajce, palác Demartinů

- Prašný most - pomníček v parku - štk. V. Morávka, který zahynul za 2. světové války, příslušník odbojové skupiny Obrana národa
- Prašný most - pomníček z Pražského povstání 1945
- Pražský hrad - slohy - románský (bazilika sv. Jiří), gotický (chrám sv. Víta), barokní (Španělský sál)
- Pražský hrad - nádvoří, kašny, Matyášova brána
- Strahovská ul. - pískovec (zvětrávání), vinice
- Španělský sál - Rudolf II., 1. nádvoří barokní kašna, Plečnikova úprava schodiště
- Vlašská ulice - německé a americké velvyslanectví, nemocnice, policie
- Zlatá ulička - malé domy hradní strážce (malá okna, dveře), úzká ulička, Daliborka
- Zahrada Na Valech - defenestrace, sochy, střílny, kašna
- Zahrada Na baště - kruhy času - zvláštní akustika
- Zahrada Královská - zvěřinec Rudolfa II., druhohorní strom metasekvoj čínská, letohrádek královny Anny
- Zámecké schody - nové- busta J. Zrzavého
- Zeyerovy sady - socha, jezírko, strom
- Úvoz - domovní znamení - Gordický uzel, obejít školní komplex
- Vycházky na školní zahradu s tématy ročních období
- Vycházky do přírodních lokalit s tématy ročních období, například:
  - Podzim v zahradě - poznávání druhů zeleniny, částí rostlin, znát jejich využití
  - Podzim v sadu - sklizeň ovoce, uskladňování ovoce, rozdíl mezi keřem a stromem, poznávání ovoce, jeho druhů a ovocných stromů
  - Příroda v zimě - stopy, mráz, krmení zvířat v zimě

12. Náměty didaktických her

V tomto seznamu jsou hry, které byly uzpůsobeny tak, aby je mohli hrát žáci se zrakovým postižením. Mezi uváděnými hrami převažují hry rozvíjející prostorovou orientaci, pohyb a samostatnost hráčů. Při hraní pohybových her je třeba dbát na bezpečnost žáků a dodržování zásad prostorové orientace. Hry v seznamu jsou pouze náměty a vychovatel může dle uvážení zařadit i hry jiné. Uvedené hry již byly v minulosti vyzkoušeny a ověřeny jako vhodný typ her pro žáky se zrakovým postižením.

12.1. *Pohybové hry*

Na rybičky

Na volné ploše označíme (např. švihadly) prostor, se kterým hráče seznámíme. Do prostoru vysypeme kostky (např. domino-kostky). Každý hráč na začátku hry obdrží krabičku. Úkolem hráčů je bosýma nohama najít a posbírat co nejvíce kostek, které dávají do své krabičky. Vyhrává ten, kdo má nejvíce kostek.

Na policajty a zloděje

Hraje skupina hráčů. Vedoucí určí policajta a pošle ho za dveře. Ze zbývajících hráčů určí zloděje. Hráči sedí u stolu a ruce mají položené dlaněmi na stole. Vedoucí ukryje nějaký malý předmět pod dlaně jednoho z hráčů. Policajt, který byl za dveřmi, pak tento předmět hledá podle zvuku. Dává hráčům pokyny: „sepněte ruce“, „ruce nahoru“, „ruce dolů“, „položte ruce“. Policajt označí místo, kde si myslí, že slyšel klepnutí předmětu při položení rukou na stůl. Tím označí i zloděje. Dále se hráči vystřídají a hra se opakuje.

Cukr, káva, limonáda...

Jeden hráč je stanoven „vyvolávačem“ a stojí několik metrů před ostatními, kteří stojí na startu čelem k němu. Vyvolávač odříkává nahlas: „cukr, káva, limonáda, čaj, rum, bum“; a hráči jdou vpřed, snaží se přiblížit co nejvíce k vyvolávači. Při slovu „bum!“ se ale musí zastavit. Postup se opakuje do té doby, dokud se někdo může vyvolávače dotknout. Kdo první se dotkne vyvolávače, ten vyhrává a stává se vyvolávačem.

Na zvířátka (Zvěřinec, Farma, Statek)

Hraje se v místnosti i venku. Vedoucí pošeptá hráčům do ucha jaké zvířátko bude každý hráč představovat, příp. jak se bude projevovat (pes - štěká, kočka - mňouká, kůň - řehtá, koza - mečí, prase - chrochtá atd.). Vždy dvěma hráčům zadá stejné zvířátko. Hráči se pak podle hlasu zvířátka hledají a vytvářejí dvojice.

Varianta: hraje se zadáním ovoce, oblečení atp.

Otec Abrahám

Hráči se drží za ruce a chodí dokola. Při tom říkají: „Otec Abrahám měl sedm synů, sedm synů měl otec Abrahám, oni nejedli ani nepili, jenom takhle dělali...“ Při tom vždy jeden hráč řekne, co dělali (např. mávali pravou rukou). Všichni hráči potom chodí dokola, zpívají písničku „Otec Abrahám“ a mávají při tom pravou rukou a hra pokračuje dál.

Honzo, vstávej!

Jeden hráč je vyvolávač, ostatní stojí v řadě několik metrů od něj. Vyvolávač říká: „Honzo, vstávej!“ Ostatní hráči v řadě se jeden po druhém ptají: „Kolik je hodin?“ Vyvolávač určí každému, kolik a jakých kroků má udělat (např. tři slepičí) a daný hráč musí udělat tři malé kroky směrem k vyvolávači.

Uslyší-li hráč „Babička plete“, začne utíkat dopředu. Slova „Babička páře“, jsou příkazem aby hráč běžel dozadu, pokračuje v pohybu, dokud nezazní „dost“!

Věta „Budíček se pokazil“ znamená, že hráč zůstane stát na místě a čeká na pokyn vyvolávače v dalším kole.

Kdo se dostane k vyvolávači tak blízko, že na něj dosáhne rukou, vymění si s ním úlohu a hra začíná znovu.

1 mravenčí = malinkatý krůček

1 slepičí = malý krok

1 žabí = poskok ze dřepu do dřepu

1 sloní = velký krok

1 čapí = velký krok, přičemž rukama napodobuje klapot čápova zobáku

1 račí = jeden krok zpět (hráč se jimi vzdaluje od vyvolávače)

Zlatá brána

Dva hráči se postaví proti sobě a drží se za ruce mají je vztyčené - vytvářejí bránu. Určí si mezi sebou, za co se budou vydávat (např. ovoce – jablko, hruška; květina – fialka, růže). Ostatní bránou procházejí a všichni říkají: „Zlatá brána otevřená, zlatým klíčem odemčená. Kdo do ní vejde, tomu hlava sejde, ať je to ten nebo ten, praštíme ho koštětem!“ Když doříkají tuto básničku, dvojice hráčů, která představuje bránu, dá ruce dolů a chytí do nich jednoho hráče. Chycený hráč si vybere, koho chce vystřídat podle zvoleného ovoce (květiny atp.) a hra pokračuje dále.

Boj o rukavici

Dvě družstva stojí čelem proti sobě ve vzdálenosti několika metrů. Uprostřed mezi nimi leží rukavice nebo čepice. Hráči v každém družstvu jsou očíslováni, vedoucí vyvolává postupně čísla. Vždy dva hráči se stejným číslem vyrazí k rukavici. Oba mají stejný úkol, buď se rukavice zmocnit a odnést ji ke svému družstvu nebo dát babu (úmyslný dotek rukou) soupeři v případě, že by se on zmocnil rukavice a chtěl ji odnést svému družstvu. Když se hráč vrátí s rukavicí na své místo, aniž se ho dotkl jeho soupeř se stejným číslem, získává pro své družstvo jeden bod. Jestliže však dostal od protihráče babu dřív, než stačil doběhnout ke svému družstvu, získá bod družstvo protihráče.

Na křestní jména

Hráči stojí v řadě, vedoucí jim postupně přihrává míč. Řekne-li chlapecké jméno, hráč, kterému je přihrávka určena, nesmí míč chytit, nechá jej spadnout na zem.

Uslyší-li hráč dívčí jméno, musí míč chytit.

Podle počtu chyb určí vedoucí vítěze.

Předem stanovíme dobu, po kterou hra bude probíhat.

Varianta: Na Ludvíka, viz níže.

Na Ludvíka

Hráči stojí v řadě, vedoucí jim hází míč. Hráč chytá míč, pokud vedoucí řekne jeho jméno, pokud řekne Ludvík, hráč míč nesmí chytit. Hra se dá zpestřit změnou poloh při chytání – např. nohy křížem...

Na kuňkavou žábu

Hráči utvoří kruh, chytanou se za ruce a kruh se začne otáčet doprava nebo doleva. Uprostřed kruhu stojí hráč se zavázanýma očima, který představuje čápa. Když čáp zavolá: „stát“, kruh se zastaví, hráči se pustí a čáp postupuje dopředu tak dlouho až rukama někoho nahmatá.

Koho se dotkne, ten musí na jeho výzvu „žábo kuňkni!“ zakuňkat. Mění při tom hlas, aby ho čáp nepoznal, protože úlohou čápa je poznat tohoto hráče. Když ho pozná, vymění si s tímto hráčem úlohu. Jestliže hráče nepozná, nebo projde kruhem, úloha čápa mu zůstává.

Indiánský zvěd

Hráči jsou v kruhu. Uprostřed je hráč se zavázanýma očima. Jeden z ostatních hráčů („indiánský zvěd“) se k němu snaží potichu přiblížit a dotknout se ho. Hráč uprostřed pozorně naslouchá. Pokud „indiána“ zaslechne, ukáže na místo, odkud ho slyší. Je-li jeho údaj správný, musí se přistižený vrátit. Ten, kdo se dokáže prostředního dotknout, je pravý indiánský zvěd a vystřídá prostředního. Pohybovat se smí vždy jen jeden indián a je nutné udržovat ticho.

Varianta: viz. Kočičky

Kočičky

Jeden hráč je „kocour“. Stojí uprostřed prostoru. Ostatní hráče - „kočičky“ - rozestavíme okolo něho, pokud možno ve stejné vzdálenosti. Na dané znamení se kočičky, co nejtíšeji, začnou přibližovat ke kocourovi. Kocour naslouchá. Jakmile někoho uslyší, ukáže v tu stranu. Je-li tam skutečně kočička, vypadá ze hry. Vyhrává ta kočička, která se ke kocourovi přiblíží nejvíce.

Honění míčů

Všichni hráči utvoří kruh, dvojice libovolných hráčů stojící v kruhu naproti sobě (vzdálení od sebe o poloviční počet všech hráčů), mají míč. Na znamení si hráči začnou rychle předávat míče určeným směrem po kruhu tak, aby jeden míč dohonil druhý. Jakmile se míče ocitnou u sousedních hráčů, začíná se znova. Hráčům lze stopovat čas, snaží se zlepšit výkon. Míč se musí pouze předávat nikoli házet. Lze použít i jiné předměty. Vedoucí během hry povel „vpravo“ a „vlevo“ mění směr předávání míčů.

Varianta: Na obra a na Palečka viz níže.

Na obra a na Palečka

Stejná pravidla, ale míče jsou různé velikosti (malý x velký), nebo materiálu (volejbalový, hadrový). Jde o zajímavější pojetí pro děti se zrakovým postižením.

Zlý pes

Hra se hraje poslepu, u koho je potřeba, zakryjeme mu oči klapkami či šátkem. Všichni se začnou pomalu pohybovat prostorem. Vedoucí dotykem ruky určí jednoho hráče jako „zlého psa“ pokud se ho někdo dotkne, zavrčí jakýmkoli způsobem. Ostatní musí uhodnout kdo to je. Když se shodnou a uhodnou ho, určí tento hráč jiného „psa“.

Házenka

Proti sobě stojí asi ve 4 metrové vzdálenosti 2 hráči - soupeři. Každý má k dispozici míček a před sebou kartónovou krabici či kbelík. Hráči střídavě hází a snaží se trefit do soupeřovy krabice (kbelíku). Kdo se trefí, dal gól. Zápas trvá dvakrát 5 minut a v poločase se střídají strany.

Na ovečku

Jeden hráč má na krku zavěšený zvoneček, představuje ovečku. Všichni hráči včetně ovečky se pohybují po čtyřech. Ovečka chytá ostatní hráče. Koho chytí, je ovečkou místo ní. Vyhrává hráč, který ani jednou nebyl ovečkou. Chycením rozumíme dotek rukou.

Židličky II.

Hráči vytvoří kruh z židliček, židliček je o 1 méně než osob v kruhu. Jeden z hráčů jde doprostřed. Vyzve všechny, kteří mají určitou vlastnost, kterou má i on, aby si vyměnili místa, přičemž se snaží zaujmout místo jednoho z nich. Jeden opět zůstane uprostřed a vše se opakuje.

Šipkovaná/Stopovaná

Pro 2 skupiny. Hráči jedné z nich si připraví trasu a úkoly, které po ní budou ukládat skupině, která je bude „pronásledovat“. Stopovat lze pomocí poznávacích znamení, zvukových stop adt. Zadání trasy by mělo být co nejpřesnější a zaznamenané braillovým písmem.

Sochy

Hráči mají za úkol vytvořit dohromady sochu. Mají zadáno, kterými částmi těla se mohou dotýkat podložky (podlahy) a v jakém počtu. Zadávající zadává počet dohromady pro celou skupinu hráčů (např. pro 3 hráče můžeme zadat 4 nohy a 2 ruce). Hráči se společně musí domluvit jak postupovat a jak si vzájemně pomoci.

Rodinné foto

Každý z hráčů si vylosuje roli v rodině a jméno rodiny ze předem připravených lístečků (např. táta Novák, pes Dvořák atp.). Se svou rolí se nesvěřuje dalším hráčům. Vedoucí zahájí hru a hráči si pak v nejkratším možném čase snaží najít zbytek rodiny a vytvořit s nimi pózu pro „rodinné“ foto. Jak má póza vypadat, může zadat vedoucí.

Najdi druhého

Dvojice hráčů se libovolně rozmístí po hrací ploše. Vedoucí na kraji hrací plochy zapíská, jeden z každé dvojice k němu přijde a za chvíli se mají vrátit a najít své hráče z dvojice. Ti na ně nemohou volat, při hře musí být ticho. Kdo jako poslední není u svého spoluhráče, má záporný bod. Pak si dvojice najdou jiné místo a v dalším kole hledají druzí hráči z dvojic. Na další kola změňme dvojice.

Varianta: Hráč si odloží na určitém místě předmět. Na signál jdou všichni k vedoucímu, pak se vrací ke svým předmětům. Kdo jej najde, zvedne jej do vzduchu. Určíme pořadí.

Luňák a ptáčky

Všichni hráči představují ptáky, stavějí si hnízda, tj. každý si najde své místo a dobře si jej zapamatuje. Na znamení vedoucího všichni ptáci vylétají z hnízd, lehce poskakují po špičkách, třepetají rukama jako křídly a „poletují“ po volném prostranství. Nesmějí se zdržovat poblíž svého hnízda. Na zavolání „luňák!“ se snaží co nejrychleji dostat do svých hnízd.

Varianta: viz. Na racky

Na racky

Uprostřed pracovny je žíněnka – to je loď. Hráči - rackové létají po moři – pracovně. Na zvolání „bouřka“ se rackové letí schovat na loď – žíněnku.

Prostorové pexeso

V místnosti umístíme na dobře zapamatovatelná a dosažitelná místa, která jsou od sebe dostatečně vzdálená, různé předměty, jejichž párové předměty dáme do tašky. Hráči si postupně v místnosti prohlédnou a určí předměty, snaží se zapamatovat si jejich polohu a pak se shromáždí u vedoucího. Koluje mezi nimi taška, každý hráč vytáhne jeden předmět, pojmenuje jej a má za úkol najít na první pokus párový předmět v místnosti. Komu se to podaří, získá bod.

Pátrání po pokladu

Nejmladší hráči hledají „poklad“ velmi jednoduše, mají např. za úkol objevit jej na některém z nočních stolků v ložnici apod. Starším hráčům můžeme zadávat zprávy a vést je od jedné zprávy ke druhé a postupně je vedeme k pokladu. Zprávy jsou připevněny na místech, která hráči znají (na dveřích hudebny, na zábradlí apod.).

Hledej a přines

Hráč má za úkol plnit drobné úkoly, které nám mohou zjistit úroveň jeho prostorové orientace.

Příklady úkolů ve škole, na internátě:

Spočítej schody vedoucí na velký internát z malého.

Nalep kousek náplasti na dveře šatny.

Dones na internát hrneček z jídelny.

Přines list (ořech, rostlinu, větvičku) ze zahrady.

Kolik židlí je v sále?

Kolik oken je na internátě?

Kde zvonilo?

Hadač se postaví doprostřed místnosti, ostatní hráči se volně rozmístí okolo. Vedoucí tiše prochází mezi hráči, některému z nich dá zvoneček. Hráč na něj krátce zazvoní, hadač nataženou rukou ukáže směr, odkud zvonek slyšel. Ukáže-li správně, vymění si s dotyčným hráčem roli, pokud ne, musí hádat dál. Ukazují-li hráči směr velmi dobře, lze dát do hry dva zvuky najednou, hadač ukáže postupně oba směry.

Poslední vypadává (Židličky I.)

Utvoříme kruh ze židlí (opěradly k sobě a o jednu míň než je hráčů). Hráči chodí vně kruhu, dokud hraje hudba. Když hudba přestane hrát, hráči si musí co nejrychleji sednout na židli. Kdo si nestihl sednout, vypadává. Vyhrává ten, který vydrží nejdéle ve hře.

Hledej budík

Hráče postupně vysíláme do místnosti, aby tam co nejrychleji našli tikající budík. Každému měříme čas, který uplyne od okamžiku, kdy vstoupí do místnosti, do chvíle, kdy se dotkne budíku. Hra se hraje poslepu, je-li potřeba, hráčům zakryjeme oči klapkami či šátkem.

Honička zvonička

Vedoucí má zvoneček a v krátkých intervalech zvoní. Hráči ho chytají. Se staršími lze hrát tak, že má zvonek jeden z hráčů, je-li chycen předá zvonek dalšímu.

Na schovávanou I.

Jeden hráč jde za dveře a ostatní se poschovávají v místnosti (ne ve výšce). Vedoucí pak zavolá hledače (vidící hledač má zakryté oči) a ostatním dá povel, aby 3x tleskli. Kdo nezatleskal, je považován za nalezeného (vyřazen ze hry). Na pokyn vedoucího začne hráč hledat ostatní. Během hledání zachováváme ticho.

Vytahování z kruhu

Hráči vytvoří dvě družstva, jedno se postaví do kruhu vyznačeného lanem nebo obručí, druhé vně. Na znamení se hráči vně kruhu snaží vytáhnout ven hráče z kruhu. Přetahovat lze pouze rukama, hráči družstev si mohou vzájemně pomáhat. Hráč je přetáhnutý, jestliže stojí oběma nohama venku. Hráči zvenku nesmějí ani jednou nohou vstoupit do kruhu.

Přízpůsob se zvuku

Hráči jdou v houfu za zvukem bubínku, případně se pohybují po kruhu podle zvuku nahrávky z magnetofonu. Svou chůzi přízpůsobují rytmu, síle a rychlosti bubnování (tleskání, hudby). Při změně rytmu, při pauze atp., mohou hráči udělat dřep nebo jiný cvik. Sledujeme hráče, chválíme ty, kteří dobře vnímají změny a přízpůsobují jim svůj pohyb.

Všechno lítá, co křídla má

Hráči chodí po pracovně a mávají křídly, pokud vedoucí říká: „Všechno lítá, co křídla má – vrabec lítá.“ atd. Pokud vedoucí řekne něco, co nelétá, hráč se zastaví.

Varianta: Všechno jezdí, co kola má. Všechno chodí, co nohy má.

Na mouchy a na pavouka

Hráči chodí po pracovně a dělají mouchy. Když vedoucí zavolá „pavouk“, hráči se zastaví- strnou, aby je pavouk nechytil. Kdo se hne, toho pavouk chytí.

Varianta: Štronzo viz níže.

Štronzo

Obměna předešlé hry. Při zvolání štronzo hráči (sochy) strnou.

Lovec lovil

Každý hráč si zvolí zvíře, nebo mu jej vedoucí zadá. Vedoucí říká „lovec lovil až ulovil...“. Hráči stojí v kruhu a každý se dotýká míče (nejlepší je použít velký nafukovací míč). Když vedoucí vysloví např. „...ulovil jelena“, hráč - jelen uchopí míč a ostatní utíkají, dokud „jelen“ nezavolá „stop“. Pak se zvířata zastaví a „jelen“ se je snaží míčem zasáhnout. Koho zasáhne, stane se lovcem. Pokud se nestrefí zůstává lovcem on.

Na vodníka

Na jednom konci pracovny jsou hráči - rybičky. Na druhém konci je vedoucí - vodník. Vodník říká: „Peru, peru plínky, házím do putýnky, až je všechny vyperu, tak rybičky proženu. Kšá rybičky kšá!“ Vodník utíká proti rybičkám a snaží se je chytit. Koho chytí, ten s ním v příští hře chytá rybičky. Pochytané rybičky a vodník se drží za ruce. Vyhrává rybička, která se nedá chytit, anebo vyhrává vodník, který chytí všechny ryby.

Elektrika

Hráči sedí v kroužku a drží se za ruce. Jedním zmáčknutím posílají proud ve směru hodinových ručiček, pokud zmáčknu ruku dvakrát, proud je poslán opačným směrem. Kdo se splete vypadává.

Škatulata

Každý hráč má na svém poli (židli) své vyznačené místo - tzv. „domeček“. Míst je o jednu méně než hráčů. Když hráč, který je navíc, dá povel, tak se všichni musí přemístit. Přemísťuje se i ten, kdo zatím žádný „domeček“ nemá. Kdo zůstane bez „domečku“, bude dávat pokyn k dalšímu přemístění.

Molekuly

Hráči se pohybují v prostoru jednotlivě, chovají se jako „atomy“. Vedoucí zadává, jaké mají „atomy“ vytvořit „molekuly“. Hlásí počty, po jakých se mají „atomy“ sdružit. Úkolem „atomů“ je vytvořit zadanou „molekulu“ s ostatním „atomy“, co nejrychleji. Hráč, který netvoří příslušnou „molekulu“, vypadává.

Hututu

Připravíme hřiště, které má dvě území. Soutěží dvě družstva proti sobě. Družstva střídavě vysílají hráče, který se vydá do soupeřova území. Hráč se před vstupem do soupeřova území nadechne a začne vydávat zvuk „hututu“. Na jeden nádech se snaží přivést, co nejvíce protihráčů do svého území (poklepáním, dotknutím ruky). Pokud mu dojde dech, či se během úkolu nadechne, zůstává hráčem v nepřátelském území.

Pikola - Na schovávanou II.

Jeden hráč je určen hledačem a piká - počítá dobu, kterou mají ostatní hráči, aby se mu poschovávali. Hledač se je snaží najít a zapikat (tzn. spolu s poklepáním pikoly vyslovit jméno toho, kterého našel) rychleji než ten, který se schovával. Ten má totiž možnost zapikat hledače také.

Sardinky

Jeden hráč je „velkou sardinkou“. V tichosti se schová a vydrží na vybraném místě až do konce hry. Nevydává žádné zvuky. Ostatní jsou „malé sardinky“ a hledají jej. Když se setkají dvě malé sardinky, tak obě vydají zvuk (zasyčí). Tím dávají najevo, že nejsou „velkou sardinkou“, která žádné zvuky nevydává. Hráč, který najde „velkou sardinku“, se stane její součástí a také nevydává již žádné zvuky. Hra končí, když všichni najdou velkou sardinku.

Stezka nad propastí

Na podlaze označíme stezku nějakým hmatatelným způsobem - provaz, korálky, papír apod. Hráči mají za úkol jeden po druhém přejít bosí po stezce, aniž šlápnou vedle. Musí jít pomalu, opatrně, ale nesmějí zůstat stát na jednom místě. Kdo stoupne vedle, zřítí se. Dostává trestný bod. Lze hrát i v družstvech.

Koulená v kruhu

Hráči klečí v kruhu na upažení, kutálejí míč v libovolném směru dlaněmi nebo odbíjejí pěstí. Snaží se jej co nejrychleji zbavit. Hráči, mezi nimiž se míč vykutálel z kruhu, mají oba trestný bod.

Král Šikula

Hráči (2-3) dostanou polévkovou lžící a na ni malý (pingpongový míček). Lžící drží v ruce a snaží se ujít určitý úsek cesty. Komu míček nespadne je „Šikula“. Šikulové soutěží mezi sebou a vítěz je „Král Šikula“. Lze hrát též jako soutěž družstev.

Předávaná

Družstva mezi sebou soupeří. V každém družstvu stojí hráči v řadě za sebou a mají rozpažené ruce. Prvnímu dáme na ruku míč nebo míček (tenisový, showdownový) a ten ho předá hráči za sebou, ten dalšímu, až má míč poslední v řadě. Ten přejde s míčkem na začátek řady a druhou rukou než v prvním kole podává opět míč. Podávání specifikujeme podle šikovnosti hráčů. Velký míč se může podávat nad hlavou oběma rukama nebo v předklonu mezi rozkročenýma nohama. Komu míč upadne, jde na začátek řady a začne další kolo, ale musí stát 2 kola na jedné noze. Poslední v řadě se také může dostat dopředu tím, že podleze pod nohama svých spoluhráčů.

Tleskaná (Seznamovací)

Hráči sedí v kruhu a všichni tleskají ve stejném rytmu: dvakrát dlaněmi o sebe a dvakrát dlaněmi o stehna. Hráč, který je na řadě, při tleskání dlaněmi vysloví dvakrát své jméno a při tleskání o stehna jméno dalšího hráče z kruhu, též dvakrát. Hráč, kterého jméno zaznělo, pokračuje ve hře stejně jako předchozí hráč. Hra je vhodná pro seznamování hráčů. Lze hrát též s názvy zvířat, květin, předmětů atp.

Na písničky II.

Hráči se rozdělí do družstev po 2 až 3 hráčích. Každé družstvo si zvolí písničku a své stanoviště. Když vedoucí zazpívá začátek jedné z písní, příslušné družstvo, které si tuto písničku vybralo, se pohybuje v prostoru. Pokud začne vedoucí zpívat novou píseň, hráči tohoto družstva se vrací na své stanoviště. Mezitím se však své stanoviště opouští družstvo, které si vybralo nově zpívanou písničku, a začne se pohybovat volně v prostoru jako družstvo předešlé.

12.2. Slovní a jiné „nepohybové“ hry

Tiskařský šotek

Hráči mají poznat, který výraz nepatří mezi ostatní – např.:

- Domácí zvířata: kočka – vepř – zajíc – pes
- Školní potřeby: sešit – rákoska – pero – říkanka
- Naše řeky: Vltava – Labe – Dunaj – Berounka
- Jehličnaté stromy: smrk – borovice – bříza – modřín
- Míčové hry: hokej – kopaná – tenis – házená
- Ryby našich vod: kapr – štika – žralok – pstruh
- Zahradní květiny: tulipán – růže – pampeliška – narcis
- Ovoce: pomeranč – jablko – rajské jablko – malina
- Dopravní prostředek: auto – letadlo – družice – kolo
- Nápoje: kefír – mléko – jogurt – čaj
- Zelenina: zelí – mrkev – kiwi – celer

Slovní kopaná

Hraje několik hráčů, kteří sedí vedle sebe. Jeden začne výkopem – řekne jedno libovolné slovo (podstatné jméno). Na poslední písmeno ve slově musí další hráč říci nové slovo. Slova se nesmí opakovat, kdo slovo zopakuje, nebo neřekne žádné slovo, má gól.

Myslím si...

Hraje skupina hráčů. Vedoucí vybere jednoho hráče, který si myslí nějaký předmět, osobu, zvíře atp. Ostatní hráči mají za úkol zjistit, jaké slovo si myslí. Mohou se hráče ptát pouze otázkami, na které lze odpovědět ANO – NE – NEVÍM (nebo také „není mi známo“). Hráč jim na otázky tímto způsobem odpovídá a vede je ke správnému výsledku.

Zvukové pexeso

Vedoucí si vybere několik zvuků, které může sám hráčům předvést, případně přehrát z přehrávače. Každému zvuku přiřadí dvě různá čísla. Hráči si pak jeden po druhém volí čísla a vedoucí jim podle čísel přehrává zvuky. Hráči se snaží najít vždy pár čísel, která skrývají stejný zvuk. Tak jako je tomu u obrázkového pexesa.

Debatní liga

Dvěma skupinám zadáme protichůdné názory. Tyto dvě skupiny pak proti sobě bojují „rozumnými“ argumenty a zastávají své názory. Vedoucí se snaží objektivně určit vítěze a s hráči diskutovat o kladech a záporech určitých argumentů.

Na co odpovídám

Jeden z hráčů vysloví odpověď na otázku, na kterou by chtěl, aby se ho druzí zeptali. Ti se snaží přijít, jaká otázka by měla předcházet jeho odpovědi.

Hmataná

Hráč dostane před sebe sáček (sáčky) s drobnými předměty (knoflíky, oříšky, fazole, kaštany, klíč, šroub, kamínky, mince atd.) a má za úkol je identifikovat, aniž by sahal dovnitř sáčku, smí předměty zkoumat pouze zvenčí.

Varianta: Pokud hraje více hráčů, kteří již zvládají číst a psát, nechá vedoucí mezi nimi kolovat sáčky s předměty a oni zapíší, co sáčky obsahují. Vyhrává ten, kdo má nejvíce správných odpovědí. Při hře zachováváme ticho.

Hmatová Kimova hra

Procvičení paměti, rychlosti, identifikace předmětů denní potřeby. Necháme hráče prohlédnout námi vybrané předměty, poté je schováme a necháváme si hráče vzpomenout, které všechny předměty jsme mu předtím nechali prohlédnout.

Milionář, Riskuj

Vědomostní kvízy na motivy TV soutěží, rozvoj a upevnění znalostí hráčů získaných ve škole a při učení a možnost jejich uplatnění.

Hráčům zadáváme různé kvízové otázky. Za to jim přidělujeme body. Vyhrává jednotlivec, či družstvo s největším počtem bodů.

Soutěž ve zpěvu (Na písničky I.)

První hráč začne zpívat některou známou píseň, druhý musí navázat jinou, ve které se vyskytuje nějaké slovo z předchozí písně např.: Já mám koně vrané koně ...- Když jsem já ty koně pásal.....atd. Hráč, který neví, vypadává ze hry.

Na Hané

Naučíme hráče říkanku: „Na té naší Hané, jsou tam buchtý slané, sejrem, sejrem, jsou tam posypané.“ První hráč řekne říkanku, druhý vymění druhé „sejrem“ za jinou ingredienci. Třetí řekne říkanku podle druhého a přidá další ingredienci a tak dále. Kdo se splete, nebo neví další ingredienci, vypadává.

Varianty: ZOO, Přijela tetička z Číny viz níže.

ZOO

Hráči říkají: „Včera jsem byl v zoologické zahradě a viděl jsem tam ....“ Hráči postupně přidávají zvířata, která mohou v zoo vidět. Každý hráč vždy vyjmenuje zvířata, která před tím vyslovili ostatní, a přidá k nim další podle sebe.

Přijela tetička z Číny

Hra má obdobná pravidla. Hráči akorát vymýšlí předměty, které jim tetička přivezla z Číny.

Sledujeme zprávy (aktivita pro rozvoj v rámci mediální výchovy)

Společně sledujte hlavní zprávy a dobře si zapamatujte jednu informaci, po skončení zpráv se pokuste ji srozumitelně reprodukovat ostatním.

Udělejte rozhovor s někým ze školy. Předem dotyčného požádejte a řekněte mu na co se ho budete ptát, aby se mohl připravit. Požádejte o svolení rozhovor nahrát. Potom teprve můžete klást otázky.

Počítáme reklamy (aktivita pro rozvoj v rámci mediální výchovy)

Spočítejte reklamy po hlavních večerních zprávách ve 20, 00 hodin.

Porovnejte několik TV kanálů.

Změřte čistý čas pro reklamy

Co propagovaly? Které výrobky? Je to v odpoledních hodinách jiné?

Nahrajte si na magnetofon jednu reklamu a několikrát si ji poslechněte. Co jste se dozvěděli za informace? Čím na nás působí? Proč se nám líbí, nebo nelíbí?

Vytrhejte z časopisu všechny celostránkové reklamy a prohlédněte si je? Co je to za fotky? Co propagují? Co se vám na nich líbí a proč?

Hra na novináře

Kupte si několik deníků a porovnejte jejich obsah (o čem píšou, co je na prvních a posledních stránkách, formát a počet fotek, obrázky, velikost nadpisů aj.). Společně vymyslete katastrofickou událost, chvíli si o ní povídejte a pak o ní každý napíše článek nebo reportáž.

Vytváříme reklamu, spolupracujeme

Vymyslíme společný reklamní spot na libovolné téma. Zahrajeme si ho jako herci. Případně si zahrajeme skutečné reklamy z TV, ve kterých si zahrajeme se svými kamarády. (Pokud nic jiného nevymyslíme.)

Co to bylo za činnost?

Identifikace činností podle zvuku (mačkání a trhání papíru, zvonění zvonku, cinkání lžičkou v hrnku aj.).

Závody v navlékání korálků

Zaměřené na množství navlečených korálků za časový úsek. Lze ztížit požadavkem na střídání tvarů, příp. barev.

13. Vnitřní řády školských zařízení

13.1. Všeobecné bezpečnostní pokyny pro zaměstnance a žáky Školy

Jaroslava Ježka

1. Učitel a vychovatel seznámí žáky s prostředím, ve kterém se pohybují sami a včas jim oznámí jakékoliv změny v něm (platí i pro okolí školy).
2. Při samostatném pohybu je nutné dodržovat bezpečnostní držení, chodit vpravo přiměřenou rychlostí (běhání může způsobit úraz).
3. Dbát na vhodnost a zdravotní nezávadnost obuvi a její správné zapnutí (zavázání).
4. Každý je povinen nahlásit nejbližšímu dospělému :
  - a) jakýkoli úraz či nemoc svojí i svého spolužáka (bouli, škrábnutí, pořezání, nevolnost, bolesti, srážku či pády),
  - b) jakýkoli podezřelý zápach, požár či jeho hrozbu,
  - c) jakékoli závady na zařízení a vybavení školy (dveře, sklopné válečky, rozbité koupelnové baterie, vypadávající panty apod.).
5. Pro používání všech elektrospotřebičů platí:
  - a) varnou konvici a mikrovlnnou troubu smí žáci používat jen se souhlasem, nebo pod dozorem dospělého,
  - b) osobní magnetofony, notebooky a přehrávače před odjezdem vypojit ze zásuvky a uklidit do skříně,
  - c) do zásuvek ve zdi nedávat nic kromě zástrček schválených elektrospotřebičů,
  - d) při poruše elektrospotřebiče okamžitě nahlásit závadu dospělému a přestat spotřebič používat - vlastní odvézt domů jej opravit - sám nic nespravovat,
  - e) veškeré donesené osobní elektrospotřebiče a zařízení (magnetofony, notebooky, přehrávače apod.) musí splňovat podmínky o bezpečném provozu stanovené výrobcem (prohlášení o shodě výrobku, bezpečnostní list),
  - f) topení musí zůstat nezakryté - oděvy sušíme na židli u topení nebo v koupelně na sušáku, je zakázáno manipulovat s vypínači a uzávěry topení,
  - g) po ukončení výuky vypnout televizní lupu a lampičku,
  - h) osobní lampičku používat pouze v bezpečné vzdálenosti od hořlavých materiálů (polštář, oblečení) a nezakrývat ji,
  - i) žáci nesmí manipulovat s ovladači bojlerů (kličky, vypínače).
6. Při manipulaci s vodou pouštět nejprve studenou a potom postupně přidávat teplou (prevence opaření).
7. Platí zákaz nahýbání se z oken, opírání se o okna a mříže, vyhazování čehokoliv z oken (vylévání vody, plivání). V místnostech, kde nejsou na oknech mříže, nesmí žáci otvírat okna v nepřítomnosti dospělého.
8. Je zakázáno manipulovat s otevřeným ohněm (zapalovačem, zápalkami).
9. Je zakázáno skákat do relaxačního bazénku (nebezpečný úraz), zákaz sedání na jeho okraje.
10. Je zakázáno lezení po nábytku a skákání z něho.
11. Je zakázáno nastupovat do výtahu bez dospělého.

12. Učitelé a vychovatelé instruují žáky o správném používání, přenášení a podávání ostrých a jinak nebezpečných předmětů.
13. Na kole, na bruslích, skateboardech apod. jezdit jen s ochrannou přilbou.
14. Dveře používat s ohledem na bezpečnost svou i ostatních (není dovoleno bouchání, prudké pouštění dveří).
15. Naprostý zákaz otevírání hlavních vchodových dveří (komukoliv, ani známým žákům, ani rodičům - otevřít smí jen dospělý).
16. Při pobytu venku věnovat dostatečnou pozornost prostředí a reagovat včas a přesně na pokyny vychovatele nebo učitele (bezpečnost v MHD, přechody).
17. Bez vědomí dospělého nechodit nikam s cizími osobami. Nesbírat venku žádné předměty ze země (tužky, hračky, injekční stříkačky apod.).
18. Bez dospělých se nezúčastňovat žádných akcí s větším počtem osob (demonstrace - nebezpečí ušlapání).
19. Znat důležitá telefonní čísla: hasiči 150, policie 158, první pomoc 155, integrovaný záchranný systém 112.

13.2. Vnitřní řád školní družiny

I. Údaje o zařízení

IZO: 110 011 180

Odpovědné osoby:

Mgr. Jan Hájek – ředitel – statutární orgán,

Mgr. Emilie Průchová – zástupkyně ředitele, zástupkyně statutárního orgánu,

Jiřina Sýkorová – vedoucí vychovatelka.

Kapacita školní družiny: 18 žáků.

Vnitřní řád školní družiny vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhlášky MŠMT č. 62/2007 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, a metodického pokynu k postavení, organizaci a činnosti školních družin ze dne 10. června 2002, č.j. 17749/2002-51.

Školní družinu navštěvují žáci prvního stupně základní školy a základní školy praktické s trvalým bydlištěm v Praze.

Provoz zařízení: ve dnech školního vyučování od 11.30 do 17.00 hodin.

Využití zařízení pro jiné aktivity: školní družina je využívána výhradně žáky, kteří jsou do družiny přihlášení kromě středy mezi 16.00-18.00, kdy je školní družina předána zástupci Občanského sdružení pro podporu Tyflosturistického oddílu, které prostory školní družiny využívá ke své činnosti se žáky externími i internátními. Po skončení činnosti v 18.00 předá prostory školní družiny zpět vedoucí vychovatelce.

II. Zřizování a organizace školní družiny

1. Výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy slouží v době mimo vyučování školní družina.
2. Školní družina je určena pro žáky prvního stupně.
3. Školní družina je zřízena jako součást školy, dělí se na oddělení.
4. Oddělení se naplňuje tak, aby maximální počet přítomných žáků nepřesáhl číslo deset.
5. Družinu řídí ředitel školy a jmenuje vedoucího vychovatele v družině .
6. Rozsah denního provozu družiny stanoví ředitel po projednání se zřizovatelem.
7. Družina je v provozu po celý školní rok ve dnech školního vyučování.

III. Zařazování žáků do družiny

1. Rodiče přihlásí žáka do družiny písemně a přihlášku předají vedoucí vychovatelce. O zařazení žáka do družiny rozhoduje ředitel školy. Odhlášení žáka z družiny provedou rodiče také písemně.
2. V odůvodněných případech mohou být do družiny přijati žáci druhého stupně.

IV. Způsob evidence žáků podle § 15 vyhl. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

Seznam přihlášených a zapsaných žáků v příslušném školním roce vyhotovuje vedoucí vychovatelka. Skupinová vychovatelka eviduje docházku žáků v přehledu výchovně vzdělávací práce a v docházkovém sešitě.

V. Výchovně vzdělávací činnost družiny

1. Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zážitkovou pedagogikou zejména formou průběžných, pravidelných a odpočinkových činností a příležitostných akcí a umožňuje žákům přípravu na vyučování.
2. Svou funkci v době mimo školní vyučování naplňuje družina činnostmi řazenými do následujících skupin, aniž mezi nimi lze vést přesnou hranici.
  - 2.1. Průběžná činnost je nabídka spontánních aktivit – klidové činnosti po obědě, při pobytu venku možnost spontánních her.
  - 2.2. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, která je uvedena v Přehledu výchovně vzdělávací práce, může se měnit podle ročního období a splňuje psychohygienické požadavky.
  - 2.3. Odpočinkové činnosti jsou činnosti aktivního odpočinku, které kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
  - 2.4. Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností.
  - 2.5. Příležitostné akce jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní skladby činností – besídky, besedy, výlety, soutěže atd.

VI. Péče o bezpečnost žáků

Za bezpečnost žáků v družině odpovídají pedagogičtí pracovníci družiny a to od příchodu žáka až do odchodu žáka. Vychovatelky jsou seznámeny se zdravotním stavem žáků.

VII. Samostatný odchod ze školní družiny

- samostatné odchody jsou povoleny pouze slabozrakým žákům nebo žákům bez zrakového postižení na základě přihlášky do školní družiny, kde rodiče uvedou v kolik hodin má žák z družiny odcházet.

VIII. Provoz družiny

1. Provozní doba družiny začíná v 11.40 hod. (s ukončením dopoledního vyučování) a končí v 17.00 hod. Pokud si rodiče nevyzvednou své dítě včas, je předáno do internátu a je informována vedoucí vychovatelka. Pokud se to stane v den rozjezdu, kdy je již internát uzavřen, vychovatelka s žákem počká ve škole a informuje ředitele školy.
2. Vychovatelky školní družiny převezmou žáky od příslušných učitelů po skončení vyučování ve školní jídelně. Žáci odcházejí z družiny sami, nebo v doprovodu rodičů v 17 hodin, případně dříve podle rozpisu na přihlášce (je možná dohoda rodičů s příslušnou vychovatelkou).
3. Jiným osobám předá vychovatelka žáka pouze na základě rodiči podepsaného písemného pověření, kde bude uvedeno jméno osoby, číslo jejího občanského průkazu a datum, kdy si žáka vyzvedne.

4. Oddělení družiny mají svou vlastní místnost a dále družina může užívat všechny prostory školy určené k výchově a vzdělávání žáků školy.
5. Za pobyt žáka v družině není stanoven žádný poplatek.
6. Jednotlivá oddělení školní družiny a klubu se mohou výjimečně spojovat, jestliže onemocní některá z vychovatelek nebo klesne počet žáků v odděleních, a vychovatelky jsou využívány k jiné práci.
7. Žáci i rodiče jsou pravidelně informováni o akcích školy měsíčním oběžníkem.
8. Nutné informace jsou rodičům sdělovány co nejdříve. Závažné informace o žácích jsou sdělovány na dohodnutých konzultacích.

IX. Režim dne

11.30-13.35 oběd, podávání léků a odpočinek mladších žáků,

12.35-13.35 oběd, podávání léků a odpočinek starších žáků,

13.35-15.15 vyučování, odpolední program,

15.15-15.35 odpolední svačina,

15.35-17.00 vyučování, odpolední program.

Odpolední program zahrnuje vycházky, přípravu na vyučování, zájmovou činnost, hry a osobní volno.

Žáci s postižením zraku mají volné vycházky pokud o to rodiče písemně požádají, žáci úspěšně absolvují kurz prostorové orientace a samostatného pohybu a techniky chůze s bílou holí a pokud byla žádost projednána na pedagogické radě.

Nabídka zájmových kroužků je následující: počítače, keramika, dramatický kroužek, hipoterapie, plavání, goalball, šachy, literární kroužek, lezení na horolezecké stěně, tyfloturistický kroužek, vaření. Kroužek je otevřen pokud se přihlásí alespoň čtyři žáci.

Pobyt venku – denně minimálně 1 hodinu v rámci odpoledního programu.

Žáci navštěvují kulturní akce v průměru minimálně 1krát v měsíci.

Individuální program - příprava na vyučování, sebeobslužné činnosti, hra, relaxace, sledování televize a rozhlasu, četba, hra na hudební nástroj.

Odpočinek – individuální odpočinek je možný kdykoliv kromě vyučování. Vychovatelky se seznamují se zdravotním stavem žáků a umožňují jim přiměřený odpočinek.

X. Podmínky pohybové výchovy a otužování

Prostory pro cvičení: tělocvična, první a druhá pracovna, školní zahrada před mateřskou školou, školní zahrada – hřiště, tělocvična Gymnázia J. Keplera (pronájem na základě smlouvy), bazén v Tyršově domě (pronájem na základě smlouvy).

Každý rok je sestavován plán ozdravných opatření a otužování (viz. bezpečnost práce).

XI. Režim stravování včetně pitného režimu

V zařízení je vlastní kuchyně i jídelna, která poskytuje žákům oběd a v rámci doplňkové činnosti i svačinu.

Doba vydávání stravy:

Oběd 11.30 – 13.00 hod,

Svačina 15.00 – 15.30 hod.

Na pitný režim dítěte dbá jeho skupinový vychovatel. O dostatek nápojů se starají kuchařky, které doplňují a uchovávají nápoje v uzavřených nádobách, k dispozici jsou nepřetržitě. S nádobím a nádobami manipulují kuchařky. Barely s pitnou vodou doplňuje do automatu domovník a stará se o jejich údržbu. Žáci si mohou přinést i své nápoje.

XII. Způsob zajištění výměny a skladování prádla

Výměna prádla: ručníky denně.

Způsob praní prádla: smluvně, přepírat je možno i v prádelně školy.

Způsob nakládání s prádlem: škola má vlastní prádelnu a zaměstnankyni – pradelnu, špinavé a čisté prádlo je skladováno v oddělených prostorách.

XIII. Povinnosti žáků

1. Bezpodmínečně dodržovat vnitřní řád a řídit se pokyny všech zaměstnanců školy.
2. Dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, předcházet úrazům, dodržovat protipožární předpisy. Žáci jsou každoročně poučeni o bezpečnosti a požární ochraně (viz osnova).
3. Používat pouze schválené elektrospotřebiče (např. rádia, magnetofony, počítače) a tepelné spotřebiče (např. žehličky, fény a kulmy) s příslušným atestem a ostatní spotřebiče je dovoleno používat pouze z vybavení Školy J. Ježka.
4. Šetřit zařízení, energiemi, vodou, šetřit potravinami a třídit odpad.
5. Udržovat čistotu a pořádek v osobních věcech a ve společných prostorách.
6. Dodržovat zásady slušného a ohleduplného chování, přezouvat se, chodit přiměřeně a čistě oblečen.
7. Oznámit vychovatele každý úraz a onemocnění.
8. Nepřinášet do družiny cenné předměty a vyšší částky peněz, pokud je to nezbytné, pak je nutné je uložit v kanceláři vedoucí vychovatelky nebo hospodářky školy.
9. Respektovat svůj zdravotní stav (i svých spolužáků) a důsledně dodržovat doporučení lékaře a zdravotní sestry.
10. Nechat si zapsat od vychovatelky do docházkového sešitu samostatný odchod domů a zkontrolovat doklady.

XIV. Práva žáků

1. Žáci mají právo užívat při svých činnostech s příslušnou vychovatelkou prostory a zařízení Školy J. Ježka.
2. Žáci mají právo zúčastňovat se akcí, které škola (družina) pořádá a podílet se na organizaci života ve družině.
3. Přijímat návštěvy ve vyhrazeném prostoru – pracovny školy .
4. Se souhlasem vedoucí vychovatelky a za stanovených podmínek (pokud má spotřebič příslušný atest) užívat vlastní rozhlasový přijímač, magnetofon, počítač apod.
5. Žák, který je schopen utvářet si vlastní názor, má právo na vyjádření svého názoru a bude mu dána náležitá váha odpovídající jeho věku a zralosti.
6. Žák má právo na přiměřený odpočinek, volný čas, na hru a oddechové aktivity odpovídající jeho věku a možnostem.
7. Žák má právo na zajištění přiměřených podmínek na přípravu na vyučování.

8. Žák má právo pobývat denně přiměřenou dobu na čerstvém vzduchu za předpokladu vyhovujících klimatických podmínek.
9. Žáci mají k dispozici nápoje, které zajišťuje školní jídelna, mají právo si přinášet i vlastní nápoje.
10. Žáci mají právo reprezentovat školu při veřejných kulturních vystoupeních nebo sportovních, hudebních, výtvarných a dalších soutěžích a právo účastnit se mimořádných akcí školy za odměnu pouze pokud podle svých možností řádně plní své školní i mimoškolní povinnosti, nemají žádné výchovné problémy ve vztahu k dospělým ani ve vztahu ke spolužákům a plní vnitřní řád školní družiny.

XV. Výchovná opatření

1. Za vzorné chování, za vzorné plnění povinností, za statečný čin nebo za mimořádné zásluhy ve prospěch kolektivu může být žákovi udělena pochvala a to :
  - a) pochvala skupinového vychovatele/vychovatelky,
  - b) pochvala vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) pochvala ředitele školy.Pochvaly mohou být podpořeny i věcnou odměnou.
2. Pokud žák porušuje vnitřní řád školní družiny , udělí se mu podle závažnosti provinění některé z těchto výchovných opatření:
  - a) napomenutí skupinového vychovatele/vychovatelky
  - b) napomenutí vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) důtka udělená ředitelem,
  - d) podmíněné ukončení pobytu ve školní družině nebo školním klubu,
  - e) ukončení pobytu ve školní družině nebo školním klubu.

Pobyt ve školní družině ukončuje ředitel školy na návrh vychovatele po projednání v pedagogické radě. Výchovná opatření se písemně oznamují zákonnému zástupci žáka.

Všechna ustanovení tohoto řádu mohou být přizpůsobena individuálním potřebám, možnostem a schopnostem žáků s postižením, organizačním a personálním možnostem.

Vnitřní řád školní družiny nabývá platnosti dne 2. ledna 2006.

13.3. Vnitřní řád školního klubu

I. Údaje o zařízení

IZO: 150 008 988

Odpovědné osoby: Mgr. Jan Hájek – ředitel – statutární orgán,
Mgr. Emilie Průchová – zástupkyně ředitele, zástupkyně statutárního orgánu,
Jiřina Sýkorová – vedoucí vychovatelka.

Kapacita školního klubu: 18 žáků.

Vnitřní řád školního klubu vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhlášky MŠMT č. 62/2007 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, a metodického pokynu k postavení, organizaci a činnosti školních družin ze dne 10. června 2002, č.j. 17749/2002-51.

Školní klub navštěvují žáci druhého stupně základní školy a základní školy praktické a studenti praktické školy (dále jen žáci) s trvalým bydlištěm v Praze.

Provoz zařízení: ve dnech školního vyučování od 11.40 do 17.00 hodin.

Využití zařízení pro jiné aktivity: školní klub je využíván výhradně žáky, kteří jsou do klubu přihlášení, kromě středy mezi 16.00-18.00, kdy je školní klub předán zástupci Občanského sdružení pro podporu Tyfloguristického oddílu, které prostory školní družiny a klubu využívá ke své činnosti se žáky externími i internátními. Po skončení činnosti v 18.00 předá prostory školního klubu zpět vedoucí vychovatelce.

II. Zřizování a organizace školního klubu

1. Výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy slouží v době mimo vyučování školní klub.
2. Školní klub je určen pro žáky druhého stupně.
3. Školní klub je zřízen jako součást školy.
4. Klub se dělí na skupiny. Skupina se naplňuje tak, aby maximální počet přítomných žáků nepřesáhl deset. Klub řídí ředitel školy.
5. Ředitel jmenuje vedoucího vychovatele klubu.
6. Rozsah denního provozu klubu stanoví ředitel po projednání se zřizovatelem.
7. Klub je v provozu po celý školní rok ve dnech školního vyučování.

III. Zařazování žáků do klubu

1. Rodiče přihlásí žáka klubu písemně a přihlášku předají vedoucí vychovatelce. O zařazení žáka do klubu rozhoduje ředitel školy. Odhlášení žáka z klubu provedou rodiče také písemně.
2. V odůvodněných případech mohou být do klubu přijati žáci prvního stupně.

IV. Způsob evidence žáků podle § 15 vyhl. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

Seznam přihlášených a zapsaných žáků v příslušném školním roce vyhotovuje vedoucí vychovatelka. Skupinová vychovatelka eviduje docházku žáků v přehledu výchovně vzdělávací práce a v docházkovém sešitě.

V. Výchovně vzdělávací činnost klubu

1. Klub realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zážitkovou pedagogikou, zejména formou průběžných, pravidelných a odpočinkových činností a příležitostných akcí, a umožňují žákům přípravu na vyučování.
2. Svou funkci v době mimo školní vyučování naplňuje klub činnostmi řazenými do následujících skupin, aniž mezi nimi lze vést přesnou hranici.
  - 2.1. Průběžná činnost je nabídka spontánních aktivit – klidové činnosti po obědě, při pobytu venku možnost spontánních her.
  - 2.2. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, která je uvedena v Přehledu výchovně vzdělávací práce, může se měnit podle ročního období a splňuje psychohygienické požadavky.
  - 2.3. Odpočinkové činnosti jsou činnosti aktivního odpočinku, které kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
  - 2.4. Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností.
  - 2.5. Příležitostné akce jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní skladby činností – besídky, besedy, výlety, soutěže atd.

VI. Péče o bezpečnost žáků

Za bezpečnost žáků klubu odpovídají pedagogičtí pracovníci družiny nebo klubu, a to od příchodu žáka až do odchodu žáka z klubu. Vychovatelky jsou seznámeny se zdravotním stavem žáků.

Žáci jsou každoročně poučeni o zásadách bezpečnosti práce a požární ochrany (viz příloha).

VII. Samostatný odchod ze školního klubu

Samostatný odchod žáků ze školního klubu, se může uskutečnit pouze za těchto podmínek:

- rodiče o to písemně požádají a uvedou, že po odchodu jejich dítěte ze školního klubu za něj nenesou zaměstnanci školy žádnou odpovědnost,
- nevidomý žák nebo žák se zbytky zraku absolvuje náležitou přípravu a výcvik v prostorové orientaci, samostatném pohybu a v technice chůze s bílou holí,
- žádost rodičů bude projednána na pedagogické radě
- plnoletý žák podepíše prohlášení, že byl upozorněn na nebezpečí škod na zdraví a majetku, které může způsobit, nebo které může být způsobeno jemu samotnému,
- samostatné odchody jsou povoleny slabozrakým žákům nebo žákům bez zrakového postižení na základě přihlášky do školního klubu, kde rodiče uvedou v kolik hodin má žák z klubu odcházet,
- nevidomí žáci a žáci se zbytky zraku mohou samostatně odcházet ze školního klubu až po ukončení šesti let povinné školní docházky.

Samostatný odchod ze školy zapíše vychovatelka školního klubu do docházkového sešitu.

VIII. Provoz školního klubu

1. Provozní doba klubu začíná v 11.40 hod. (s ukončením dopoledního vyučování) a končí v 17.00 hod. Pokud si rodiče nevyzvednou své dítě včas, je předáno do internátu a je informována vedoucí vychovatelka. Pokud se to stane v den rozjezdu, kdy je již internát uzavřen, vychovatelka s žákem počká ve škole a informuje ředitele školy.
2. Vychovatelky klubu převezmou žáky od příslušných učitelů po skončení vyučování ve školní jídelně. Žáci odcházejí z klubu sami, nebo v doprovodu rodičů v 17.00, případně dříve podle rozpisu na přihlášce (je možná dohoda rodičů s příslušnou vychovatelkou).
3. Jiným osobám předá vychovatelka žáka pouze na základě rodiči podepsaného písemného pověření, kde bude uvedeno jméno osoby, číslo jejího občanského průkazu a datum, kdy si žáka vyzvedne.
4. Skupiny klubu mají svou vlastní místnost a dále klub může užívat všechny prostory školy určené k výchově a vzdělávání žáků školy.
5. Za pobyt žáka v klubu není stanoven žádný poplatek.
6. Jednotlivá oddělení družiny a skupiny školního klubu se mohou výjimečně spojovat, jestliže onemocní některá z vychovatelek nebo klesne počet žáků v odděleních, a vychovatelky jsou využívány k jiné práci.
7. Žáci i rodiče jsou pravidelně informováni o akcích školy měsíčním oběžníkem.
8. Nutné informace jsou rodičům sdělovány co nejdříve. Závažné informace o žácích jsou sdělovány na dohodnutých konzultacích.

IX. Režim dne školního klubu

- 11.30 -13.35 oběd, podávání léků a odpočinek mladších žáků,
- 12.35 -13.35 oběd, podávání léků a odpočinek starších žáků,
- 13.35 -15.15 vyučování, odpolední program,
- 15.15 -15.35 odpolední svačina,
- 15.35 -17.00 vyučování, odpolední program.

Odpolední program zahrnuje vycházky, přípravu na vyučování, zájmovou činnost, hry a osobní volno.

Žáci s postižením zraku mají volné vycházky, pokud o to rodiče písemně požádají, žáci úspěšně absolvují kurz prostorové orientace a samostatného pohybu a techniky chůze s bílou holí a pokud byla žádost projednána na pedagogické radě.

Nabídka zájmových kroužků je následující: počítače, keramika, dramatický kroužek, hipoterapie, plavání, goalball, šachy, literární kroužek, lezení na horolezecké stěně, tyfloturistický kroužek, vaření. Kroužek je otevřen, pokud se přihlásí alespoň čtyři žáci.

Pobyt venku – denně minimálně 1 hodinu v rámci odpoledního programu, podle aktuálního počasí.

Žáci navštěvují kulturní akce v průměru minimálně 1krát v měsíci.

Individuální program - příprava na vyučování, sebeobslužné činnosti, hra, relaxace, sledování televize a rozhlasu, četba, hra na hudební nástroj.

Odpočinek – individuální odpočinek je možný kdykoliv kromě vyučování. Vychovatelky se seznamují se zdravotním stavem žáků a umožňují jim přiměřený odpočinek.

X. Podmínky pohybové výchovy a otužování

Prostory pro cvičení: tělocvična, první a druhá pracovna, školní zahrada před mateřskou školou, školní zahrada – hřiště, tělocvična Gymnázia J. Keplera (pronájem na základě smlouvy), bazén v Tyršově domě (pronájem na základě smlouvy).

Každý rok je sestavován plán ozdravných opatření a otužování (viz bezpečnost práce).

XI. Režim stravování včetně pitného režimu

V zařízení je vlastní kuchyně i jídelna, která poskytuje žákům oběd a v rámci doplňkové činnosti i svačinu.

Doba vydávání stravy:

oběd 11.30 – 13.00,

svačina 15.00 – 15.30.

Pitný režim:

Nápoje doplňují kuchařky a uchovávají je v uzavřených nádobách, k dispozici jsou nepřetržitě. S nádobami a nádobím manipulují kuchařky. Barely s pitnou vodou doplňuje do automatu domovník a stará se o jeho údržbu. Žáci si mohou přinést i své nápoje.

XII. Způsob zajištění výměny a skladování prádla

Výměna prádla: ručníky denně.

Způsob praní prádla: smluvně, přepírat je možno i v prádelně školy.

Způsob nakládání s prádlem: škola má vlastní prádelnu a zaměstnankyni – pradelnu, špinavé a čisté prádlo je skladováno v oddělených prostorách.

XIII. Povinnosti žáků

1. Bezpodmínečně dodržovat vnitřní řád a řídit se pokyny všech zaměstnanců školy.
2. Dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, předcházet úrazům, dodržovat protipožární předpisy. Žáci jsou každoročně poučeni o bezpečnosti a požární ochraně (viz osnova).
3. Používat pouze schválené elektrospotřebiče (rádia, magnetofony, počítače) a tepelné spotřebiče (např. žehličky, fény a kulmy) s příslušným atestem a ostatní spotřebiče je dovoleno používat pouze z vybavení Školy J. Ježka.
4. Šetřit zařízení, energii, vodou, šetřit potravinami a třídit odpad.
5. Udržovat čistotu a pořádek v osobních věcech a ve společných prostorách.
6. Dodržovat zásady slušného a ohleduplného chování, přezouvat se, chodit přiměřeně a čistě oblečen.
7. Oznámit vychovatelce každý úraz a onemocnění.
8. Nepřinášet do klubu cenné předměty a vyšší částky peněz, pokud je to nezbytné, pak je nutné je uložit v kanceláři vedoucí vychovatelky nebo hospodářky školy.
9. Respektovat svůj zdravotní stav (i svých spolužáků) a důsledně dodržovat doporučení lékaře a zdravotní sestry.
10. Nechat si zapsat od vychovatelky do docházkového sešitu samostatný odchod domů a zkontrolovat doklady.

XIV. Práva žáků

1. Žáci mají právo užívat při svých činnostech s příslušnou vychovatelkou prostory a zařízení Školy J. Ježka.
2. Žáci mají právo zúčastňovat se akcí, které škola (klub) pořádá a podílet se na organizaci života.
3. Přijímat návštěvy ve vyhrazeném prostoru – pracovny školy .
4. Se souhlasem vedoucí vychovatelky a za stanovených podmínek (pokud má spotřebič příslušný atest) užívat vlastní rozhlasový přijímač, magnetofon, počítač apod.
5. Žák, který je schopen utvářet si vlastní názor, má právo na vyjádření svého názoru a bude mu dána náležitá váha odpovídající jeho věku a zralosti.
6. Žák má právo na přiměřený odpočinek, volný čas, na hru a oddychové aktivity odpovídající jeho věku a možnostem.
7. Žák má právo na zajištění přiměřených podmínek na přípravu na vyučování.
8. Žák má právo pobývat denně přiměřenou dobu na čerstvém vzduchu za předpokladu vyhovujících klimatických podmínek.
9. Žáci mají právo využívat nápoje, které zajišťuje školní jídelna, mají právo si přinášet i vlastní nápoje.
10. Žáci mají právo reprezentovat školu při veřejných kulturních vystoupeních nebo sportovních, hudebních, výtvarných a dalších soutěžích a právo účastnit se mimořádných akcí školy za odměnu pouze pokud podle svých možností řádně plní své školní i mimoškolní povinnosti, nemají žádné výchovné problémy ve vztahu k dospělým ani ve vztahu ke spolužákům a plní vnitřní řád školního klubu.

XV. Výchovná opatření

1. Za vzorné chování, za vzorné plnění povinností, za statečný čin nebo za mimořádné zásluhy ve prospěch kolektivu může být žákovi udělena pochvala:
  - a) pochvala skupinového vychovatele/vychovatelky,
  - b) pochvala vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) pochvala ředitele školy.

Pochvaly mohou být podpořeny i věcnou odměnou.

2. Pokud žák porušuje řád školního klubu udělí se mu podle závažnosti provinění některé z těchto výchovných opatření:
  - a) napomenutí skupinového vychovatele/vychovatelky,
  - b) napomenutí vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) důtka udělená ředitelem,
  - d) podmíněné ukončení pobytu v školním klubu,
  - e) ukončení pobytu ve školní družině nebo školním klubu.

Pobyt ve školním klubu ukončuje ředitel školy na návrh vychovatele po projednání na pedagogické radě. Výchovná opatření se písemně oznamují zákonnému zástupci žáka.

Všechna ustanovení tohoto řádu mohou být přizpůsobena individuálním potřebám, možnostem a schopnostem žáků s postižením, organizačním a personálním možnostem.

Vnitřní řád školního klubu nabývá platnosti dne 2. ledna 2006.

13.4. Vnitřní řád internátu

IZO: 110 011 171

kapacita internátu: 52 lůžka

Řád internátu vychází z platných předpisů, a to zejména ze zák. č. 561/2004 Sb. (školský zákon) v platném znění, vyhlášky MŠMT č. 62/2007 Sb., o vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v platném znění a metodických pokynů MŠMT, vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, a vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání v platném znění.

Řád internátu je závazný pro všechny děti, žáky, studenty (dále jen žáci), pracovníky a návštěvníky internátu. Tito jsou především povinni dodržovat základní, všeobecně uznávané etické normy, zásady hygieny, bezpečnostní a protipožární předpisy.

Internát je školské zařízení, které zabezpečuje žákům kvalifikované výchovné působení, ubytování a stravování. Přijetí do internátu není nárokové, přihláška platí jeden školní rok.

I. Doba provozu internátu

Internát je v provozu během školního roku, vyjma prázdnin, víkendů a státních svátků, od neděle 14.30 hod. do pátku 17.00 hod. Žáci a studenti (dále jen žáci) se na internátě celodenně stravují, strava se odhlašuje do 8 hodin ráno u hospodářky školy.

II. Platby za ubytování

Úhrada za ubytování a stravování se platí buď bezhotovostně převodem na účet školy, složenkou, nebo v hotovosti u vedoucí školní jídelny vždy do 15. dne v měsíci. Výše úhrady se řídí vyhl. č.107 a 108/2005 Sb. (Vyhláška o školním stravování a Vyhláška o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních).

Úplata za ubytování na internátě školy činí 500 Kč měsíčně. Její výše se stanoví úměrně počtu dnů v kalendářním měsíci, po které je žák ubytován. Platbu provádí právní zástupce žáka nebo plnoletý žák nejpozději do 15.dne následujícího měsíce. Pokud platbu řádně neprovádí i přes upozornění, může být žáku ukončen pobyt na internátě. Ředitel internátu při opakovaném rozhodování o přijetí žáka na internát přihlíží i k řádnému provádění plateb v předchozích letech.

III. Přijímání a předávání žáků

Do internátu školy jsou přijímáni mimopražští žáci. Žáci přijíždějí do internátu v době od 14.30 do 19.30 hodin před dnem školního vyučování a v době od 7.00 do 7.45 hodin v den školního vyučování. Rodiče předají své dítě vychovatelce (tj. nedělní nebo noční službě). Žáci, kteří přijíždějí sami, se ihned po příjezdu do internátu přihlásí u příslušné vychovatelky (nedělní nebo noční službě).

Povinný rozjezd je vždy v den školního vyučování, který předchází dni, kdy školní vyučování není. V den povinného rozjezdu odjíždějí žáci (sami nebo v doprovodu rodičů) ihned po vyučování, nejpozději však do 17.00 hodin.

Žáky přijímá od rodičů a předává rodičům (respektive přijímá při příjezdu do internátu a uvolňuje při odjezdu z internátu) příslušný vychovatel. Jiné osobě předá vychovatel/ka žáky pouze na základě písemného pověření rodičů (zákonných zástupců), kde uvedou jméno osoby, číslo občanského průkazu a datum, kdy si žáka vyzvedne.

Během celého školního roku rodiče zřetelně označují osobní věci svého dítěte a předávají je příslušné vychovatelce. Nepoznané a neoznačené věci budou uloženy na velkém internátě, popřípadě využity pro potřeby žáků.

Učitelé, kteří vyučují 1. vyučovací hodinu, přijímají žáky od asistentky pedagoga ve školní jídelně v 7.45 hodin. Po skončení dopoledního i odpoledního vyučování předává žáky učitel příslušné vychovatelce.

Do školy nebo internátu jsou přijímány jen zdraví žáci. Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování (např. pro nemoc), převezmou ho rodiče neprodleně do domácí péče. Užívá-li žák léky, předají je rodiče nebo žák po příjezdu na internát nebo do školy zdravotní sestře nebo vychovatelce. S ohledem na bezpečnost nesmí léky zůstat u žáků. Při odjezdu si rodiče vyzvednou léky u zdravotní sestry.

IV. Péče o bezpečnost žáků

Za bezpečnost internátních žáků odpovídají pedagogičtí pracovníci (vychovatelé), a to od příchodu na oběd, kde je učitel předá vychovateli, až do konce pracovní doby vychovatele.

Internátní žáci jsou rozděleni do skupin, každá skupina má svého skupinového vychovatele.

Skupiny lze spojovat v případě nemoci vychovatele, kdy není možné zajistit suplování, nebo v době mezi vyučováním a v době oběda. V tomto případě vypomáhá ve skupině asistent.

Vychovatel je seznámen se zdravotním stavem žáků.

Žáci jsou každoročně na začátku roku poučeni o zásadách bezpečnosti práce a požární ochrany a činnostech při mimořádných událostech a to je zapsáno v deníku výchovné skupiny (viz příloha).

V. Samostatný odjezd z internátu, samostatné vycházky

Samostatný odjezd z internátu a samostatné vycházky internátních studentů praktické školy a internátních žáků, kteří plní poslední tři roky povinné školní docházky, se mohou uskutečnit pouze za těchto podmínek:

- rodiče o to písemně požádají a uvedou, že po odchodu z internátu až do návratu jejich dítěte za něj nenesou zaměstnanci školy žádnou odpovědnost,
- nevidomý žák nebo žák se zbytky zraku absolvuje náležitou přípravu a výcvik v prostorové orientaci, samostatném pohybu a v technice chůze s bílou holí,
- plnoletý žák podepíše prohlášení, že byl upozorněn na nebezpečí škod na zdraví a majetku, které může způsobit, nebo které může být způsobeno jemu samotnému,
- žádost rodičů bude projednána na pedagogické radě.

Rozsah samostatných vycházek určí skupinová vychovatelka. Samostatné vycházky jsou umožněny od skončení vyučování nejdéle do 18.00 hodin. Na akce pořádané školou lze žákům umožnit vycházku až do 21.00 hodin.

Skupinová vychovatelka nebo vychovatelka, která jí zastupuje, může vycházku zkrátit nebo neumožnit. Cíl vycházky zapíše předem do sešitu vycházek a

zkontroluje, zda má žák průkazku ZTP/P a telefonní kartu nebo mobilní telefon, černotiskem napsanou adresu školy a telefonní číslo do školy.

VI. Výchovně vzdělávací program

1. Internát realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zážitkovou pedagogikou, zejména formou průběžných, pravidelných a odpočinkových činností a příležitostných akcí, a umožňuje žákům přípravu na vyučování.
2. Svou funkci v době mimo školní vyučování naplňuje internát činnostmi řazenými do následujících skupin, aniž mezi nimi lze vést přesnou hranici.
  - 2.1. Průběžná činnost je nabídka spontánních aktivit – klidové činnosti po obědě, při pobytu venku možnost spontánních her.
  - 2.2. Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, která je uvedena v Přehledu výchovně vzdělávací práce, může se měnit podle ročního období a splňuje psychohygienické požadavky.
  - 2.3. Odpočinkové činnosti jsou činnosti aktivního odpočinku, které kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
  - 2.4. Příprava na vyučování – zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností.
  - 2.5. Příležitostné akce jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní skladby činností – besídky, besedy, výlety, soutěže atd.

VII. Podmínky pohybové výchovy a otužování

Prostory pro cvičení: tělocvična, první a druhá pracovna, školní zahrada před mateřskou školou, školní zahrada – hřiště, tělocvična Gymnázia J. Keplera (pronájem na základě smlouvy), bazén v Tyršově domě (pronájem na základě smlouvy). Každý rok je sestavován plán ozdravných opatření a otužování (viz bezpečnost práce).

VIII. Režim stravování včetně pitného režimu

V zařízení je vlastní kuchyně i jídelna, která poskytuje žákům celodenní stravu 5x denně.

Doba vydávání stravy:

snídaně v 7.30,

přesnídávka 9.40 – 10.00

oběd 11.30 – 13.00,

svačina 15.00 – 15.30,

večeře 18.00 – 18.30.

Pitný režim:

Nápoje doplňují kuchařky a uchovávají je v uzavřených nádobách, k dispozici jsou nepřetržitě. S nádobami a nádobím manipulují kuchařky. Barely s pitnou vodou doplňuje do automatu domovník a stará se o jeho údržbu. Žáci si mohou přinést i své nápoje.

IX. Povinnosti ubytovaných žáků

1. Bezpodmínečně dodržovat vnitřní řád a řídit se pokyny všech zaměstnanců školy.
2. Udržovat čistotu a pořádek v osobních věcech, v ložnicích a ve společných prostorách.

3. Dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, předcházet úrazům, dodržovat protipožární předpisy.
4. Používat pouze schválené elektrospotřebiče (rádia, magnetofony, počítače) a tepelné spotřebiče (např. žehličky, fény a kulmy) s příslušným atestem a ostatní spotřebiče je dovoleno používat pouze z vybavení internátu na základě dohody s vedoucí vychovatelkou.
5. Šetřit zařízení internátu, energií, vodou, potravinami a třídit odpad.
6. Dodržovat zásady slušného a ohleduplného chování, přezouvat se, chodit přiměřeně a čistě oblečen.
7. Označené potraviny ukládat pouze do ledničky, z ledničky vyklízet vlastní nespotebřované potraviny vždy den před odjezdem.
8. Oznamit vychovatelce ve službě každý úraz a onemocnění.
9. Nepřinášet do internátu cenné předměty a vyšší částky peněz, pokud je to nezbytné, pak je nutné je uložit v kanceláři vedoucí vychovatelky nebo hospodářky školy.
10. Respektovat svůj zdravotní stav (i svých spolužáků) a důsledně dodržovat doporučení lékaře a zdravotní sestry.
11. Respektovat soukromí svých spolubydlících a nenarušovat vzájemné soužití (např. mobilními telefony, poslechem hudby, hrou na hudební nástroj, návštěvami na pokojích).
12. Nechat si zapsat od vychovatelky do vycházkové knížky samostatný odchod nebo odjezd z internátu.

X. Práva ubytovaných žáků

1. Používat přidělenou ložnici s příslušenstvím a využívat veškerého zařízení internátu určeného žákům.
2. Podílet se na organizaci života žáků v internátu a účastnit se všech akcí pořádaných internátem a školou.
3. Požadovat účelné vybavení pokoje a výměnu ložního prádla 1x za 14 dnů při nepřetržitém provozu.
4. Odjíždět na dny, kdy není vyučování, domů.
5. Odjíždět i jinam během týdne, avšak pouze s předběžným písemným souhlasem rodičů.
6. Přijímat návštěvy ve vyhrazeném prostoru – pracovny školy .
7. Se souhlasem vedoucí vychovatelky a spolubydlících a za stanovených podmínek (viz formulář o užívání vlastního elektrospotřebiče) užívat vlastní rozhlasový přijímač, magnetofon, počítač apod.
8. Žák, které je schopen utvářet si vlastní názor, má právo na vyjádření svého názoru a bude mu dána náležitá váha odpovídající jeho věku a zralosti.
9. Žák má právo na dodržování listovního tajemství.
10. Žák má právo na přiměřený odpočinek, volný čas, na hru a oddychové aktivity odpovídající jeho věku a možnostem.
11. Žák má právo na zajištění přiměřených podmínek na přípravu na vyučování (ve své třídě).
12. Žák má právo pobývat denně přiměřenou dobu na čerstvém vzduchu za předpokladu vyhovujících klimatických podmínek.
13. Žáci mají právo reprezentovat školu při veřejných kulturních vystoupeních nebo sportovních, hudebních, výtvarných a dalších soutěžích a právo účastnit se mimořádných akcí školy za odměnu pouze pokud podle svých možností řádně

plní své školní i mimoškolní povinnosti, nemají žádné výchovné problémy ve vztahu k dospělým ani ve vztahu ke spolužákům a plní vnitřní řád internátu.

XI. Je zakázáno

Svévolně poškozovat zařízení internátu, zasahovat do elektroinstalace.

Užívat a přechovávat alkohol, jiné omamné a zdraví škodlivé látky a shromažďovat jakékoliv léky (léky určené pro vlastní potřebu odevzdají rodiče při příjezdu vychovatelce nebo zdravotní sestře).

Kouřit v internátu a ve všech prostorách školy.

Přechovávat střelné, bodné, sečné a jiné zbraně, manipulovat s chemikáliemi a výbušninami.

Přemísťovat inventář bez vědomí vychovatele, vyvěšovat plakáty a jinou výzdobu mimo místa k tomu určená.

Přechovávat v internátu zvířata.

Instalovat hry nebo jiný software do školních počítačů.

Při porušení těchto zákazů budou následovat výchovná opatření dle příslušných předpisů.

Škody způsobené ubytovaným žákem úmyslně nebo z nedbalosti hradí jeho zákonný zástupce. Pro posílení účinnosti jsou využívána výchovná opatření, která vymezuje §11 vyhl. MŠMT č. 64/1992 Sb.

XII. Výchovná opatření

Výchovná opatření vychází z vyhlášky MŠMT o domovech mládeže č. 164/1992 Sb. v platném znění §11.

1. Za vzorné chování, za vzorné plnění povinností, za statečný čin nebo za mimořádné zásluhy ve prospěch kolektivu může být žákovi udělena pochvala:
  - a) pochvala skupinového vychovatele/vychovatelky,
  - b) pochvala vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) pochvala ředitele školy.Pochvaly mohou být podpořeny i věcnou odměnou.
2. Pokud žák porušuje řád internátu, udělí se mu podle závažnosti provinění nebo také při opakovaných méně závažných provinění některé z těchto výchovných opatření:
  - a) napomenutí skupinového vychovatele/vychovatelky,
  - b) napomenutí vedoucího vychovatele/vychovatelky,
  - c) důtka udělená ředitelem,
  - d) podmíněné ukončení ubytování v internátě se zkušební lhůtou,
  - e) ukončení ubytování v internátě.

Ubytování v internátě ukončuje ředitel školy na návrh vychovatele po projednání v pedagogické radě. Při podmíněném ukončení ubytování určí ředitel školy zkušební lhůtu v rozmezí jednoho až pěti měsíců. Žáka, jemuž bylo ukončeno ubytování, může ředitel školy ponechat v internátě po dobu nezbytně nutnou k zajištění náhradního ubytování nebo přeřazení do jiné školy, nejdéle však po dobu jednoho měsíce ode dne stanoveného pro ukončení ubytování v internátě. Pokud se žák dopustí v době nezbytně nutné k zajištění náhradního ubytování nebo přeřazení do jiné školy dalšího kázeňského přestupku, ukončí mu ředitel školy pobyt na internátě okamžitě.

Výchovná opatření podle odstavce XII. 1. písm. b,c a odst. XII. 2. písm. b-e, se písemně oznamují zákonnému zástupci žáka.

Součástí vnitřního řádu je Režim dne.

Vnitřní řád internátu nabývá platnosti dne 2. ledna 2006.

13.5. Režim dne

06.30 – 07.30 budíček, hygiena, úprava zevnějšku a lůžek,

07.30 – 07.50 snídane, podávání léků, odchod do školy,

08.00 – 11.40 vyučování mladších žáků,

08.00 – 12.35 vyučování starších žáků,

09.40 – 10.00 dopolední svačina.

11.45 – 13.35 oběd, podávání léků a odpočinek mladších žáků,

12.35 – 13.35 oběd, podávání léků a odpočinek starších žáků,

13.35 – 15.15 vyučování, odpolední program,

15.15 – 15.35 odpolední svačina,

15.30 – 18.00 vyučování, odpolední program.

18.00 – 18.30 večeře,

18.30 – 19.00 podávání léků,

19.00 – 20.00 večerní program, příprava ke spánku žáků (8 -10 let),

19.00 – 20.30 večerní program, příprava ke spánku žáků (10 -13 let),

20.30 – 21.30 večerní program, příprava ke spánku žáků (13 -16 let),

21.00 – 22.00 večerní program, příprava ke spánku žáků praktické školy (od 16 let).

od 20.00 večerní klid žáků (8 – 10 let),

od 20.30 večerní klid žáků (10 – 13 let),

od 21.30 večerní klid žáků (13 – 16 let),

od 22.00 večerní klid žáků (od 16 let).

Odpolední a večerní program zahrnuje vycházky, přípravu na vyučování, zájmovou činnost, hry a osobní volno.

Režim dne nabývá platnosti dnem: 2. ledna 2006

.....
razítko a podpis
ředitele školy
Mgr. Jan Hájek, ředitel školy

14. Evaluace školního vzdělávacího programu

Evaluace je proces neustálého vyhodnocování, zpětná vazba pro zkvalitnění vlastní pedagogické práce, systematické shromažďování informací o účinnosti školního programu a o kvalitě činnosti a úloze pedagoga ve výchovném procesu.

Evaluace probíhá především průběžným sledováním rozvoje a pokroků výchovných i vzdělávacích u každého jednotlivého žáka. U evaluace je jako podpůrných materiálů kromě vyhodnocujících tabulek kompetencí a tabulek sociálních dovedností využíváno veškeré pedagogické dokumentace. Tj. záznamů v třídních knihách a pedagogických denících, u vybraných žáků i notesů pro komunikaci s rodiči, dále i zápisů z pedagogických porad, ale především zpětným rozbořením ročního plánu práce výchovné skupiny.

U vychovatele se kombinuje způsob autoevaluace vychovatele (pomocí dotazníku) a evaluace nadřízenými pracovníky pomocí záznamů hospitací, kontrolou písemných dokladů, rozhovorů aj.

V procesu evaluace jde zejména o :

- kvalitu podmínek vzdělávání a organizace výchovy a vzdělávání
- způsob zpracování a vlastní realizaci obsahu výchovy a vzdělávání
- vlastní naplňování cílů vzdělávacího programu
- autoevaluaci

Forma evaluace:

- dotazník „kompetencí“ pro jednotlivé žáky navazující na individuální výchovný plán
- tabulky „sociální rehabilitace a dovedností“ pro jednotlivé žáky
- dotazník plnění „průběžných činností“
- autoevaluační dotazník vychovatele

Evaluace prováděná nadřízenými

Nadřízený pracovník provádí kontroly:

- záznamů v tabulkách (viz výše)
- plnění programu speciální péče
- práce pedagogů pozorováním, hospitací a kontrolou písemných záznamů
- individuálních vzdělávacích plánů
- záznamů změn plánů při dlouhodobějším neúspěchu
- autoevaluace školy - jednou za dva roky
- podmínek stanovených ve školním vzdělávacím programu

15. Tabulka „Kompetence žáka“

Kompetence žáka

Možnosti vyplnění: A) neumí B) s dopomocí C) s dohledem D) samostatně

Jméno žáka:	I.	II.
pololetí šk. roku 20...../20.....		
1. Kompetence k učení		
a) učí se s chutí		
b) započatou práci dokončí		
c) umí zhodnotit své výkony		
d) učí se nejen spontánně, ale i vědomě		
e) klade si otázky a hledá na ně odpovědi		
f) všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí (indukce, dedukce, syntéza, analýza)		
g) získané poznatky uplatňuje v praktických situacích a dalším učení		
2. Kompetence k řešení problému		
a) všímá si dění a problémů a tyto jsou motivací k řešení dalších problémů a situací		
b) při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů		
c) chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli		
d) rozlišuje správná a chybná řešení, vymýšlí nová řešení		
e) započaté činnosti dokončuje, vyhodnocuje		
f) umí uplatnit získané zkušenosti		
3. Komunikativní kompetence		
a) ovládá řeč a vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozšiřuje si slovní zásobu		

b) komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými		
c) dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky		
d) komunikace je kultivovaná		
4. Sociální a interpersonální kompetence		
a) samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky		
b) projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpoznává vhodné a nevhodné chování		
c) vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit		
d) ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis		
e) je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi		
5. Činnostní a občanské kompetence		
a) učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů		
b) k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně		
c) uvědomuje si svá práva i práva druhých		
d) dbá na zdraví své i druhých		
e) chová se odpovědně a ohleduplně ke svému okolí (místu i lidem)		
6. Kompetence k trávení volného času		
a) orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic		
b) rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech		
c) umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití vhodného času		

16. Tabulka „Průběžné činnosti“

Průběžné činnosti

<i>Ve školním roce 20..../20.....</i>	
I. Těšíme se do školy (září, říjen)	
Místo, kde žijeme	
- poznávání nejbližšího okolí bydliště a školy, znát adresu, umět popsat okolí	
- vysvětlit žákům, co je to recyklace, a vést je ke třídění odpadu, ukázat, kam který odpad vyhazovat, automatizace této činnosti	
- učit žáky šetrně hospodařit, šetřit vodou a pamatovat na to při mytí nádobí v čajové kuchyňce, při sprchování, čištění zubů, při praní	
- výchova k právům a povinnostem (co to znamená, původ lidských práv)	
- poznávání a seznamování s bezprostředním okolím školy jako prostředku pro seznámení se státními symboly a jejich používání a významných osobností a zástupců českého státu (T.G. Masaryk, E. Beneš, V. Havel, V. Klaus)	
- budování příslušnosti k určitému místu (domov, škola) a péče o ně	
- poznávání nejbližšího okolí (+historie), umět předcházet nebezpečí	
- tématické vycházky do okolí školy, seznamování s estetickými hodnotami	
- nácvik orientace ve školní jídelně, manipulace s tácem, talířem atd., chůze po schodech	
- nácvik orientace v prostorách internátu a školy	
Lidé kolem nás	
- rozvíjení a rozšiřování slovní zásoby (slovní hry, poslech, samostatná četba, vypravování)	
- rodina – znát své postavení v rodině, vztahy v rodině, znát členy užší i širší rodiny	
- vnímání jedinečnosti a individuality lidí okolo sebe a jejich sociokulturního zakotvení	
- dodržování pravidel společenského chování – pozdravení, seznamování, podání ruky, kultivace, komunikace	
- rozvoj komunikace s autoritami ve škole a rozvoj komunikace s vrstevníky	
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu a předcházení šikaně	

Lidé a čas	
- základní informace o kulturních rozdílech, vnímání různosti jazyka, zvyků a tradic a kultury	
- budování správného režimu dne a jeho dodržování	
- vytváření návyků na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování	
Rozmanitost přírody	
- budování pracovních návyků - podzimní práce na zahradě, sběr ořechů, kaštanů apod.	
- podzimní výzdoba internátu díky plodům ze zahrady	
- poznávání stromů a ostatních rostlin dle typických znaků	
- seznamování s rozmanitostí přírody živé i neživé, změny v přírodě - tématické vycházky	
- práce na školní zahradě, sběr plodů - možnost estetického využití	
Člověk a jeho zdraví	
- opodstatnění norem upravujících vztahy mezi lidmi (úmluva o lidských právech atp.), uvědomování vlastní identity, základní problémy sociokulturních rozdílů	
- umět sdělit své vlastní problémy a zdravotní potíže a tím předcházet jejich prohlubování, dbát o jedinečnost své osoby	
- odmítavý postoj k návykovým látkám a narušujícím aspektům zdraví	
- seznámení s pravidly bezpečnosti na internátě a ve škole, předcházet úrazům	
- vytvářet návyky osobní hygieny	
- umět vyhledat pomoc, znát tísňové linky	
II. Přijel Martin na bílém koni (listopad, prosinec, leden)	
Místo, kde žijeme	
- rozvíjení podílu na spolupráci a vnímání práva na společný život s osobami z blízkého i vzdáleného okolí (zvláštnosti regionů, odkud žáci pochází a následně zvláštnosti světových regionů)	
- poznávání různých služeb v okolí (knihovna, policie, klášter, čajovna.....) a jejich následné využití k vlastní potřebě a využití k tématickým hrám („co jsme si zapamatovali z návštěvy“)	
- nácvik orientace na pracovním stole, udržování pořádku ve školní lavici, v učebních pomůckách	
- poslechové činnosti - regionální pohádky, pověsti	
Lidé kolem nás	
- posilování sebevědomí - motivace, povzbuzování, pochvala při úspěchu	

- využít ekologické hry (Beo, Lesní kvarteto aj.), zahrát si je s žáky a použít je tak k rozvoji sociálních dovedností a k přiblížení problematiky ekologie	
- rozvíjení komunikace a spolupráce mezi příslušníky různých skupin (rozdíly: sociální, náboženské, zájmové, generační, kulturní)	
- vedení k samostatnému a sebevědomému řešení svých záležitostí, komunikování s ostatními - umět sdělit své potřeby	
- předcházení sociálně patologickým jevům umět se zastat slabšího, umět informovat o výskytu nezdravého (sociálního) a nevhodného chování v kolektivu	
- vedení k dodržování pravidel stolování a nácvik a upevňování správného používání příboru	
- osvojování si vzájemné úcty, empatie, tolerance	
- komunikace s lidmi mimo školu, v obchodě, na úřadě	
Lidé a čas	
- vzájemné vztahy mezi kulturami, jejich vzájemné obohacování	
- uvědomování si možnosti diskriminace a její možný vývoj a následky	
- získávání informací z médií	
- využívat svůj čas, plnění povinností, mít v úctě čas druhých	
- učit se vhodně oblékat (slavnost, podle ročního období, pracovní činnost)	
- seznamování s významnými osobnostmi naší historie, které žily nebo působily v okolí školy	
Rozmanitost přírody	
- stavění sněhuláka a navázání na povídání o počasí, jeho změně a změně skupenství vody	
- seznamování žáků s termínem ekologie a s jeho významem, povídání, debata	
- dopady znečištění životního prostředí na globální i regionální klima	
- péče o pokojové rostliny	
- pomoc při výzdobě internátu s využitím přírodních materiálů	
- didaktické hry s přírodními motivy	
Člověk a jeho zdraví	
- sledování ekologických pořadů (DVD Životabudič)	
- zdůraznění vlivu kvality mezilidských vztahů na harmonický rozvoj osobnosti, princip slušného chování a jeho základní příklady	
- osvojování si zásad bezpečnosti při pohybu v internátě, ve škole a venku	
- získávání poznatků o lidském těle	
- získávání poučení o zdraví, nemocech a zdravých stravovacích návycích	

III. Na svatého Matěje, když se slunce zasměje (únor, březen, část dubna)	
Místo, kde žijeme	
- využití přírodnin ve výzdobě interiéru, vázání květin	
- přiblížení různých etnických a kulturních skupin, podání základních informací	
- posilování vztahu k místním tradicím	
- poznávání širšího okolí školy	
- pomoc při výzdobě internátu, práce s různým materiálem a pomůckami	
Lidé kolem nás	
- rozvíjení fantazie a tvořivosti – systematická práce v zájm. kroužcích, Vv a Pv, námětové hry – rodina, škola, obchod...	
- získávání a ukotvování rovnocenného přístupu k ostatním skupinám, učení žáků přijímat ostatní lidi jako rovnocenné	
- kritický přístup k projevům vandalismu a narušování jedinečnosti každého formou brutality a násilí	
- výchova budoucího občana demokratického státu - chápat práva a povinnosti	
- vychovávat k hodnocení toho, co žáci slyšeli v televizi, v rozhlasu – prvky mediální výchovy	
- manipulace s TV a PC	
Lidé a čas	
- pochopit důležitost a přínos i drobných každodenních osobních kroků na ekologickém způsobu života	
- využití přírodnin při českých tradicích (pletení pomlázky)	
- rozpoznávání projevů rasové a jiné nesnášenlivosti, nácvik adekvátní reakce, odstraňování předsudků a stereotypů	
- seznamování s významnými událostmi naší historie, znát státní svátky a jejich význam	
- rozeznávání mincí a bankovek	
- utvářet povědomí o historii věci a dějů, rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost – návštěva muzea a historických míst	
- prohlubování tradic, podpora a rozvoj tradičních činností (pečení cukroví, pletení pomlázky, barvení vajíček atp.)	

Rozmanitost přírody	
- využít CD se zvuky lesních zvířat a naučit se je poznávat; lze podpořit jarní výpravou do lesa (ŠvP) či poznávací hrou	
- provádění jednoduchých pokusů (klíčení hrachu, setí trávy apod.)	
- výchova k třídění odpadu, povědomí o ekologii	
Člověk a jeho zdraví	
- rozvoj komunikačních dovedností, získávání vztahu k učení a poznávání cizích jazyků jako nástroje pro sblížení různých etnických a národnostních skupin a zamezení jejich vzájemným nedorozuměním	
- poznávání sama sebe, získávání vlastní odpovědnosti za své zdraví, získávání vědomostí o zdravotní prevenci	
- procvičování sebeobslužných prvků	
IV. Všechno voní a kvete (část dubna, květen, červen)	
Místo, kde žijeme	
- posilování vztahu mezi internátními a externími žáky, mezi žáky žijícími v různých částech republiky, mezi rodinou a školou	
- uvědomování souvislostí – domov/škola > Praha > Česká republika > Evropa > svět	
- výchova k bezpečnému pohybu na ulici a v dopravních prostředcích – dopravní výchova	
- doplňovat znalosti o organizaci života v rodině, ve škole, ve městě	
Lidé kolem nás	
- rozvíjení samostatného myšlení a utváření si vlastního názoru, umět rozpoznat nevhodné projevy ve svém i cizím chování	
- znát obsah pojmů – tolerance, závist, nesnášenlivost, sobectví	
- předcházení a diskutování nad školními incidenty, vytváření dovednosti tolerance k ostatním spolužákům	
- otevírání možností vlastního uplatnění za hranicemi vlastního regionu	
- hledání a poznávání toho pěkného na druhých lidech (různé hry, komunikace s lidmi apod.)	
- nácvik chování na veřejnosti, v dopravních prostředcích, na kulturních akcích	

Lidé a čas	
- multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj do budoucnosti	
- multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování	
- získávání informací o aktuálním dění ve světě, třídění informace, seznamování s vývojem ve světě a u nás	
- použití času jako měrné jednotky v praxi (jak a proč se měří), cvičení odhadu času a jeho měření	
- vytváření smysluplných volnočasových aktivit	
Rozmanitost přírody	
- sledování a pozorování změn v přírodě během roku, znát hlavní znaky ročních období	
- popovídat si s žáky o základních podmínkách nepostradatelných pro život, co nám poskytuje a přináší voda, půda, vzduch,... pustit si DVD „Životabudic“, porovnat ovzduší doma a na venkově (u prarodičů, na chalupě, ve škole v přírodě), smog, voda nepostradatelná pro živočichy a rostliny	
- respekt, tolerance a chápání jedinečnosti každého živého tvora	
- zásady správného chování v přírodě a jejich dodržování	
- využívání poznatků z ekologické výchovy	
- poznávání přírody (květy, keře, stromy, ptáci, změny v přírodě)	
- zpracovávání poznatků z přírody	
Člověk a jeho zdraví	
- umět chránit své zdraví při sportu i rekreaci, nepřeceňovat své možnosti a schopnosti	
- multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování v oblasti zdraví (prevence, protilátky atp.)	
- vzájemná pomoc světových regionů při řešení globálních krizí (humanitární pomoc, vyvíjení vakcín proti různým chorobám atd.)	
- procvičování zásad zdravého životního stylu – otužování, pravidelný pohyb, pitný režim atd.	
- opakování pohybových her (viz příloha)	
- docvičování sebeobslužných dovedností (viz tabulka sebeobslužných činností)	

Dotazník autoevaluace vychovatele

Dotazník autoevaluace vychovatele: ..... šk. rok: ...../ .....

1. Chuť a elán do práce
  - a) práce mě baví a naplňuje, vždy pracuji s velkou chutí a elánem
  - b) většinou pracuji s velkou chutí a elánem
  - c) spíš mi chybí chuť a elán do práce, často mě přepadne apatie
  - d) práce mě unavuje a často i nebaví
2. Vstřícnost k ostatním
  - a) vždy jsem vstřícný/á k nápadům a podnětům či prosbám svého okolí
  - b) většinou jsem vstřícný/á k nápadům a podnětům svého okolí, ochotně spolupracuji
  - c) nápady a podněty svých kolegů vnímám, ale přijímám pouze někdy, podle svého uvážení
  - d) nápady a podněty svých kolegů odmítám, nejradši vše dělám podle sebe
3. Reakce na kritiku
  - a) jsem schopen/a přijmout kritiku své práce, připomínky vnímám jako podnětné a přínosné
  - b) většinou je možné se mnou diskutovat o práci, i když někdy je mi to nepříjemné
  - c) ke kritice své práce nejsem příliš otevřený/á
  - d) nepřipouštím jakoukoliv kritiku své práce
4. Zastupování kolegů v práci
  - a) ochotně zastupuji své kolegy v době jejich nepřítomnosti
  - b) zastupuji své kolegy v době jejich nepřítomnosti, pokud to výrazně nenarušuje moje pracovní plány
  - c) k zastupování jiných kolegů se nechám přemlouvat, činím tak většinou výjimečně
  - d) odmítám zastupovat své kolegy, pokud to není zcela nezbytně nutné
5. Plánování práce
  - a) vždy přesně vím, čemu se budeme s žáky věnovat, mám promyšlený plán
  - b) většinou vím, čemu se budeme s žáky věnovat, mám připravené alternativy činností
  - c) někdy nevím, čemu se budeme s žáky věnovat, mám představu, ale nechávám to náhodě
  - d) nikdy nevím, čemu se dnes bude s žáky věnovat, prostě improvizuji
6. Trpělivost
  - a) při práci jsem trpělivý/á
  - b) většinou jsem trpělivý/á, pokud ne, zvládnou se kontrolovat
  - c) i když se kontrolovat, někdy mě to stojí hodně sil a občas ztrácím trpělivost
  - d) někdy jsem netrpělivý/á

7. Vzdělávám se a prohlubuji si informace
  - a) neustále se vzdělávám
  - b) vždy, když je třeba
  - c) spíše z povinnosti
  - d) nevzdělávám se
8. Do kina žáky doprovázím
  - a) vždy, když je komentované představení v Krakovské ulici
  - b) pravidelně (2x, 3x, 4x za rok, měsíc)
  - c) někdy
  - d) nikdy
9. Divadelní představení s žáky navštěvuji
  - a) 2x za rok
  - b) 1x za rok
  - c) podle zájmu žáků
  - d) nikdy
10. Navštěvuji s žáky výstavy
  - a) pravidelně hmatové výstavy a výstavy vhodné pro nevidomé
  - b) občas hmatové výstavy a výstavy vhodné pro nevidomé
  - c) spíše výjimečně
  - d) nikdy
11. Kulturních akcí pořádaných školou se účastníme
  - a) vždy s celou skupinou
  - b) téměř vždy s většinou žáků
  - c) výjimečně s některými žáky
  - d) téměř nikdy
12. Kroužky na škole navštěvuji
  - a) všechny žáci ze skupiny
  - b) většina žáků ze skupiny
  - c) méně než polovina žáků ze skupiny
  - d) žádný žák ze skupiny
13. Slovní a pohybové hry zařazuji do programu
  - a) pravidelně několikrát týdně
  - b) jednou týdně
  - c) někdy, podle času
  - d) nikdy
14. Stolní hry a hry na PC mají žáci možnost hrát
  - a) denně ve volném čase
  - b) několikrát týdně ve volném čase
  - c) občas, podle zájmu
  - d) nikdy
15. Vhodné televizní pořady žáci sledují
  - a) pravidelně každý týden oblíbené pořady podle svého výběru
  - b) občas, 1 – 2x měsíčně podle aktuálního výběru
  - c) někdy, spíše výjimečně
  - d) nikdy

16. Žákům čtu na pokračování
  - a) pravidelně několikrát týdně
  - b) podle možnosti pravidelně několikrát za měsíc
  - c) pouze občas, když je příležitost, např. na ŠvP
  - d) nikdy
17. Z novin a časopisů čteme
  - a) pravidelně jednou nebo dvakrát týdně
  - b) občas, asi 2x měsíčně
  - c) náhodně, když vyjde čas
  - d) nikdy
18. Na známky a prospěch se ptám žáků
  - a) pravidelně každý den
  - b) každý týden
  - c) náhodně, když si vzpomenu
  - d) u žáků se neinformuji se
19. Kontroluji, jak mají žáci připravené pomůcky, učebnice a výpisky, a také kontroluji pořádek žáků v lavicích
  - a) pravidelně každý den
  - b) každý týden
  - c) náhodně, když si vzpomenu
  - d) nekontroluji vůbec
20. Dbám na to, aby si žáci svědomitě plnili domácí úkoly
  - a) úkoly vypracovávám s žáky, dohlížím na jejich správnost
  - b) pomáhám žákům pouze s problematickými úkoly, se kterými potřebují poradit
  - c) o úkolech mám přehled, ale žáci si píší úkoly sami, pouze jim je občas zkontroluji
  - d) stává se, že ani nevím, jaké úkoly žáci mají, pokud si to učitelé vyloženě nepřejí
21. Dohlížím na to, aby žáci pravidelně cvičili na hudební nástroj
  - a) Kontroluji jejich cvičení pravidelně každý den
  - b) Dohlížím na cvičení žáků každý den, ale pravidelnost si kontrolují sami
  - c) Připomínám žákům, že mají cvičit, občas je zkontroluji
  - d) Připomínám žákům, že mají cvičit, ale dále je nekontroluji
22. Zapisuji žákům datum a délku cvičení na hudební nástroj do notýsku
  - a) Do notýsku zapisuji pravidelně po každém cvičení na nástroj
  - b) Notýsek kontroluji alespoň 1x za týden
  - c) Do notýsku zapisuji občas, kontroluji ho 1-2x za měsíc
  - d) Do notýsku nezapisuji, žáci si cvičení hlídají sami

23. Informuji se na pokrok žáků v hraní na nástroj a jsem v kontaktu s jejich vyučujícími
- a) jsem neustále v kontaktu s vyučujícími a každý týden se informuji na pokrok žáků
  - b) žáky kontroluji podle zápisů v notýsku od vyučujících, v pravidelných intervalech (1-2x měsíčně) se na žáky informuji
  - c) na pokroky se ptám žáků, u vyučujících se informuji zřídka
  - d) vyučující kontaktují pouze pokud se vyskytne nějaký problém nebo pokud mě kontaktují oni sami
24. Povídám si s žáky o hudbě a jejich hraní, snažím se je povzbuzovat a vhodně motivovat, chodím si žáky poslechnout na přehrávky
- a) často si s žáky povídáme o hraní, povídáme si, co je na hraní baví, co jim dělá problémy, žáci mi přehrávají skladby, které nacvičují, chodím na jejich přehrávky
  - b) občas žáky povzbuzuji v hraní, zdůrazňuji důležitost pravidelného cvičení, občas si poslechnu, jak hrají, popřípadě navštívím přehrávku.
  - c) o cvičení na nástroj a hudbě si povídáme pouze v rámci plnění školních povinností a kontroly jejich prospěchu
  - d) žáci si hlídají své povinnosti ohledně hraní na nástroj sami, pouze jim připomínám, aby nezapomínaly cvičit
25. S vyučujícími POSP jsem v kontaktu, spolupracujeme, informuji se na stupeň úrovně POSP dovedností u jednotlivých žáků
- a) pravidelně po každé hodině POSP
  - b) průběžně, alespoň 1x za měsíc
  - c) pouze výjimečně, v případě nějakého problému
  - d) téměř ne, vím, kterého pedagoga žáci na POSP mají a kdy probíhá jejich POSP
26. Zásady a prvky POSP procvičujeme v rámci vycházek, úklidu, her a dalších společných aktivit
- a) vždy, zapojuji je při každé aktivitě
  - b) procvičujeme je u problémových činností, pracujeme na odstranění zásadních chyb
  - c) občas, pokud si všimnu, že žáci dělají zásadní chyby, upozorním je na ně
  - d) nepochvičujeme, patří to do výuky POSP
27. S jednotlivými žáky opakujeme oblast sebeobslužných činností, které jim činí obtíže
- a) každý den
  - b) alespoň 1x za týden
  - c) občas, při vhodné příležitosti
  - d) velmi zřídka
28. Dohlížím a kontroluji zachovávání hygienických zásad a udržování pořádku
- a) při každé činnosti
  - b) několikrát denně
  - c) občas, několikrát týdně
  - d) maximálně několikrát za měsíc

29. Aktuální zdravotní stav žáka
- pravidelně sleduji, mám o něm přehled, informuji se u lékaře, zdrav. sestry, rodičů či u žáků samotných
  - informuji se na něj občas, abych měl/a přehled, např. pokud se mi zdá, že se žákův zdravotní stav změnil
  - informuji se tehdy, pokud mě na změny upozorní např. sestra, žák nebo někdo jiný
  - jsem informován školní zdravotní sestrou, je-li třeba
30. Kontroluji a hodnotím výkon žáků
- pravidelně a cíleně
  - náhodně
  - málokdy
  - nehodnotím výkon
31. U učitelů se informuji na prospěch žáků ze své skupiny
- pravidelně každý den
  - pravidelně každý týden
  - informuji se občas
  - náhodně, když si vzpomenu
32. Spolupracuji a komunikuji s osobami, které pečují o žáka (učiteli, rodiči, psychologem, lékařem, atd.)
- pravidelně každý týden
  - občas, 1 – 2x za měsíc
  - když je třeba
  - pouze náhodně
33. V jakých poměrech se doma žák pohybuje a vyrůstá
- aktuálně a intenzivně se zajímám o situaci v jeho rodině a o jeho přátele
  - situaci znám velmi dobře
  - vím a mám představu o poměrech
  - tuším
34. Sleduji vzájemné vztahy žáků ve skupině, snažím se udržovat přátelské klima ve skupině
- pečuji o vťahy pravidelně, je to součást mé práce se skupinou
  - několikrát do měsíce se snažím kontrolovat a mít přehled o vzbách ve skupině
  - alespoň několikrát v průběhu školního roku
  - moc to nesleduji, žáci si své problémy mezi sebou vyřeší sami
35. Pomáhám řešit žákům jejich problémy, úkoly, povinnosti nebo nedorozumění, pokud mezi nimi k nějakému dojde
- žáci si ke mně chodí pro radu často, vždy se jim snažím poradit
  - občas poradím žákům v jejich záležitostech, popřípadě tehdy, když vidím, že si neví rady
  - málokdy, jen výjimečně
  - nechávám žáky, ať si řeší svoje problémy sami

36. Volnočasové aktivity
- vždy nabízím žákům volnočasové aktivity a snažím se je prosadit a naplnit žákům volný čas
  - pravidelně nabízím volnočasové aktivity, ale nesnažím se je prosadit, žáci mají svobodnou volbu jak trávit volný čas
  - občas nabízím žákům volnočasové aktivity
  - nenabízím žádné volnočasové aktivity, žáci to většinou ani nevyžadují
37. Úpravu zevnějšku žáků a vhodnost vybraného oděvu žáků vzhledem k aktuální situaci sleduji
- během celého dne, minimálně jednou denně při přípravě oblečení na další den
  - občas, kontroluji je průběžně
  - pouze příležitostně, např. pokud má žák navštívit kulturní akci apod.
  - nikdy jejich oblékání moc nesleduji
38. Pobyt na školní zahradě
- na zahradu chodíme pravidelně, je to nejobvyklejší místo našich vycházek
  - často využíváme prostor zahrady ke hrám a odpočinku
  - pouze občas nebo při nedostatku času na delší vycházku
  - nevyžívám zahradu
39. Aktivity žáků na zahradě
- vyžívám sportovní pomůcky a zahradní atrakce, průlezky, navrhuji hry
  - vyžívám pobytu a pomůcek podle ročních období
  - vyžívám pomůcky pokud si je žáci vyžádají
  - žákům nechávám volný pohyb a rekreaci, zabaví se sami
40. Žákům navrhuji a připravuji náplň a cíle samostatných vycházek, které upevňují jejich samostatnost
- vždy, plánuji jim každou samostatnou vycházku
  - alespoň 1x za týden
  - občas, 1-2x za měsíc
  - ne, žáci si cíl svých vycházek volí sami, samozřejmě se souhlasem pedagoga
41. Tématické vycházky zajišťuji
- jedenkrát týdně
  - jedenkrát za čtrnáct dní
  - jedenkrát za 1-2 měsíce
  - na tématické vycházky chodím jen zřídka
42. Výběr a příprava (osobní) – vycházky, pobyt venku
- pravidelně se připravuji
  - téměř pravidelně
  - občas
  - nepřipravuji se

43. Žáky seznamuji s cílem vycházky předem
- a) vždy
  - b) ve většině případech
  - c) někdy
  - d) nikdy
44. Zhodnocení vycházky (zjišťuji co si žáci pamatují)
- a) Zásadně vždy po každé vycházce
  - b) snažím se téměř vždy zhodnotit
  - c) namátkově
  - d) vycházku s žáky nehodnotím

Dotazník pro učitele a vychovatele

Dotazník pro učitele a vychovatele

Dotazník je anonymní. Vyplňte jej bez velkého přemýšlení buď zakroužkováním čísla na stupnici 1 až 5, která odpovídá známkování ve škole, nebo zatržením nabízené odpovědi, případně stručnou odpovědí.

- 1) Chodíte rádi do práce? 1 2 3 4 5
- 2) Zažíváte v průběhu pracovního dne stres? 1 2 3 4 5
  - a. Je tento stres způsoben - některým z vedoucích pracovníků školy 1 2 3 4 5
  - b. některým z kolegů 1 2 3 4 5
  - c. některým ze žáků školy 1 2 3 4 5
  - d. některými rodiči dětí 1 2 3 4 5
- 3) Domníváte se, že Vám žáci z Vaší třídy/výchovné skupiny důvěřují?
1 2 3 4 5
- 4) Máte mezi spolupracovníky někoho blízkého, komu důvěřujete? ano ne
- 5) Jste spokojeni s úrovní informovanosti o dění ve škole ze strany vedení školy?
1 2 3 4 5
- 6) Které informace jsou pro Vás nedostatečné nebo Vám chybí?
- 7) Které informace jsou pro Vás zbytečné?
- 8) Myslíte si, že vedení školy záleží na Vaší spokojenosti v práci? 1 2 3 4 5
- 9) Jste spokojeni s vybavením učeben? 1 2 3 4 5
  - a. Co Vám chybí?
- 10) Máte potřebu dále se vzdělávat? 1 2 3 4 5
- 11) Myslíte si, že se vám daří spolupráce s rodiči? 1 2 3 4 5
  - a. Co vám při této spolupráci chybí?
- 12) Je pro vás při práci důležitější spokojenost dětí a pohoda ve třídě/skupině/ než splnění učebního plánu/výchovného programu? většinou ano většinou ne
- 13) Daří se vám přizpůsobit pracovní zátěž dítěte úměrně jeho postižení?
1 2 3 4 5